

juli - augustus 2012

SamenKerk ⁶

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

Werk, vrije tijd en
gezinsleven

pagina 4

Wereldfamiliedagen
Milaan 2012

pagina 30

A photograph showing a man in profile, looking towards the right, carrying a young child with blonde hair on his shoulders. The child is wearing a white shirt and pink pants. They are at an outdoor event with many other people in the background. The man is wearing a dark shirt and a ring is visible on his finger. The child has their arms crossed and is looking down.

Een stevig evenwicht

In dit nummer

Van de redactie	3
Werk, vrije tijd en gezinsleven	4
Net tot priester gewijd: Peter Piets	6
Bijdrage van de bisschop	8
Voortgang restauratie kathedraal	10
O'ma in Amsterdam Zuid-Oost	12
Van Onderop	14
Vermeldenswaard	16
Katern Vormingsaanbod	17
Vakantietijd	25
Zomerpuzzel	26
Afscheid Ko Schuurmans	28
De ondergang van de theologie als wetenschap	29
Wereldfamiliedagen in Milaan	30
Jongerenpagina's	32
Geboekt	34
Maria-triduüm in Heiloo	35
Afsluitende viering Wereldfamiliedagen	37
Personalia	38
Onbekende geschiedenis	40

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 6 jaargang nr. 37

Verantwoordelijke redactie:
Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur

Redactieadres:
Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60
Faxnummer: (023) 511 26 59
Giro 43509
E-mail: pvermeer@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Medewerkers:
Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)
Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)
Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)
Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)

Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)
Evert Veldman (Wereldwijd)
Mirjam Spruit - Borst (Jongerenpagina en Catechese)
Berry Klaassens

Abonnementsprijs:
€ 29,00 per jaar; buitenland: € 35,00 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:
Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon: (0475) 711 362
E-mail: info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:
Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Een stevig evenwicht

Mocht je de gemiddelde krant of nieuwsuitzending geloven, dan is de economie, de gezonde economie, het enige van echte waarde in onze samenleving. Wie bijvoorbeeld zonder betaling zorgt voor kinderen – ik bedoel natuurlijk de eigen kinderen – moet maar al te vaak horen dat zij – of hij – een uitzondering is, die “het zich blijkbaar kan permitteren”.

Al jaren geleden, dat wil zeggen: eind jaren tachtig, kwam er een consensus over de Nederlandse politiek: in een huishouden met twee volwassenen zouden zeven betaalde werkdagen – in een verdeelsleutel van 4 en 3, de norm moeten worden. Braaf als we zijn, volgden we massaal dat advies. Vaak maakten we getweeën niet zeven, maar negen of tien werkdagen per week.

Vanaf begin jaren negentig zijn de huizenprijzen navenant gestegen, zodat menig echtpaar er tot zijn verbijstering achter kwam dat ze ruwweg voor de helft zwoegen voor een veel te hoge hypotheek. De rest is bekend.

Als we de zaak nou eens een beetje draaiden? Zouden we ons niet een tijdje ontspannen, aandacht hebben voor elkaar, voor onze kinderen en ouders, voor andere mensen, voor cultuur, natuur, lichamelijke en geestelijke “herscheping”, recreatie? Ook in economisch moeilijke tijden is dat mogelijk. Daar hoeft je geen inspannende verre reis met ingewikkelde arrangementen voor te boeken. Zoals je ook in en om het huis kunt werken, zo kun je daar ook ontspanning vinden.

Het geluk, de ontmoeting met de ander, de telkens nieuwe werkelijkheid komt op je toe. Dat hangt niet af van plaats of tijd, maar van je eigen openheid.

Vandaar dat we dit nummer het vakantiemotto “een stevig evenwicht” hebben gegeven. Terug naar de balans tussen de opdracht om te zorgen en te werken en het verlangen van je hart: naar vrijheid, liefde geluk. Die laatste drie brengt Christus, elke dag. Maar juist de vakantietijd is bijzonder geschikt om als “de lelies in het veld” en “de vogels in de lucht” de zorg van de Vader te provoceren.

We wensen u een mooie en gelukkige vakantie. <

Wim Peeters - hoofdredacteur

Werk, vrije tijd en gezinsleven

Vorige maand vonden de WereldFamilieDagen plaats in Milaan. Het thema van de dagen was "Werk en Vrije tijd". Stefan van Aken vraagt zich af hoe dat zit in onze cultuur: welke keuzes worden voor ons gemaakt en welke kunnen we nog zelf maken?

Als het gaat om het evenwicht tussen 'werk' en 'gezinsleven', valt het op dat de discussies hierover soms wat geladen zijn. Er wordt niet altijd even genuanceerd over

het onderwerp gepraat. Met *onliners* proberen sommige politici hun mening naar voren te schuiven. Zo zou het zonde zijn van een opleiding als een ouder ervoor

kies thuis te blijven: man en vrouw zouden voor hun eigen zelfontplooiing ook goed moeten meedoen aan het arbeidsproces. Sterker nog: zij zouden niet afhankelijk van elkaar moeten zijn, maar financieel op eigen benen moeten kunnen staan, want je weet maar nooit... Termen als "aanrechtsubsidie" of "huisvrouwenpremie" maken de discussies nog scherper en suggereren dat het geen zaak is van beide partners. Op een bepaald moment kun je je afvragen of de zogenaamde "emancipatie" niet wat is doorgeschoten, dat er niet méér, maar juist minder vrijheid is gekomen. De sociale druk om vooral voor jezelf te kiezen (en wel op één bepaalde manier) is groot, en zolang de belastinginkomsten nodig zijn, zal de sociale en politieke druk aanhouden.

Durf keuzes te maken

Hoe staan we er eigenlijk zelf in? Voelen we ons onder druk gezet, of maken we onze eigen keuzes? Misschien zijn die keuzes niet zo vrij, maar worden ze bepaald door noodzaak. Tijd en geld spelen vaak een belangrijke rol, juist ook in een gezin. In veel gezinnen voelen de ouders zich gedwongen om fulltime met z'n tweeën te werken, om de eindjes aan elkaar vast te knopen. Soms wordt dan gesuggereerd dat dergelijke gezinnen gewoon een stapje terug moeten doen, en misschien geen dure mobieltjes en auto's moeten kopen. Maar dit weerspiegelt niet de werkelijkheid. Daar waar het 30 jaar geleden mogelijk was om een gezin te onderhouden met één modaal salaris, en zelfs een huis te kunnen kopen, gaat nu een compleet modaal salaris op aan alleen vaste lasten zoals huur, zorgkosten en energie. De politiek speelt hierin een belangrijke rol, en heeft – ondanks een aantal pogingen – de prioriteiten momenteel duidelijk niet bij het gezin liggen.

Vrije tijd is een feest

Dit betekent niet dat er geen keuzemogelijkheden meer zijn. Veel hangt af van onze levenshouding. Het leven, en dus ook ons eigen leven, krijgt betekenis in het licht van de ander. We kunnen vreugde vinden door te zijn voor elkaar. Daar ligt juist de basis van ons bestaan. We zijn er niet om de economie draaiend te houden, dat is eigenlijk maar bijzaak. Oudere mensen laten dat soms duidelijk blijken door aan te geven dat zij spijt hebben dat ze niet meer tijd hebben besteed aan hun kinderen. Achteraf blijkt dan dat de "carrière" of "zelfontplooiing" niet zo belangrijk was. Het leven zelf roept ons op om

echt te leven; tijd te hebben voor elkaar, te genieten, te lachen en te feesten, kortom: om het leven te vieren. Het gezin is bij uitstek de plaats waar we het leven kunnen vieren. Dat is de echte plaats waar je jezelf kunt zijn en jezelf kunt ontwikkelen. Het is de plaats waar we leren om mens te zijn, waar we leren om betekenisvol te zijn in de samenleving. Zoets is onbetaalbaar en duidelijk onderschat.

Durf afhankelijk te zijn!

In een gezin waarin prioriteit wordt gegeven aan het volle leven, wordt ook duidelijk de ander geaccepteerd zoals hij / zij is. Het is in die zin ook een leerschool van vertrouwen, verdraagzaamheid en geduld. Op eigen benen kunnen staan is daarbij belangrijk, maar altijd in relatie met wat dat kan betekenen voor de ander. De "financiële onafhankelijkheid" van ieder individu, waar sommigen zo op hameren, staat daar lijnrecht tegenover omdat het ingaat tegen het vertrouwen dat je elkaar moet geven. Het leven is afhankelijk en kwetsbaar. Een kind vertrouwt op zijn vader en moeder, en durft te leven omdat hij zich afhankelijk weet van zijn ouders. Als vader en moeder kunnen we een voorbeeld van vertrouwen zijn doordat we (ook financieel) afhankelijk durven zijn van elkaar. Afhankelijkheid van de één vereist wel verantwoordelijkheid van de ander. In vertrouwen op elkaar kunnen we als vader en moeder genieten van wat het leven ons te bieden heeft. Niet in de laatste plaats omdat we weten dat ook wij een Vader hebben die voor ons zorgt. <

Stefan van Aken

Net tot priester gewijd: Peter Piets

Peter Piets houdt ervan andere culturen en in het bijzonder religies te leren kennen. Vooral dat wat mensen motiveert en inspireert heeft hem altijd geboeid. Deze interesse zet hem aan tot het maken van verre reizen, waarbij hij ook vaak de tropen aandoet, hitte en muggen trotserend, want aan beide heeft hij een hekel. We wensen hem sterkte de komende zomer in Volendam, aan de rand van het Markermeer, want ook daar zijn deze hinderlijke steekbeestjes ruimschoots aanwezig tijdens windstille zomernachten. Maar nog meer kan hij sterkte gebruiken bij zijn nieuwe aanstelling als kapelaan aldaar. Nu heeft hij al de nodige horden genomen in zijn leven, in zijn zoektocht naar Onze Lieve Heer. Hij doet me denken aan de Graalridders, die ook telkens weer dwaalrichtingen op gestuurd werden, maar uiteindelijk zich lieten leiden door het goede en hun weg vonden.

Als jonge jongen, opgroeïend in een niet religieus gezin in Oostzaan, bezocht Peter Piets uit eigen beweging de Zondagsschool van de Hervormde Kerk. Later werd hij actief in het jeugdwerk van diezelfde kerk, omdat hij het zo mooi vond dat dat jongeren in vertrouwde omgeving een plek bood om met geloven bezig te zijn. Later, in zijn tienerjaren, bezocht hij diverse kloosters van verschillende orden. Het intrigeerde hem dat mensen die voor een kloosterleven kozen, alles achter zich lieten en hij vroeg zich af wat zij daar dan vonden. Hij reisde naar verre landen en vreemde culturen omdat hij altijd maar weer wilde weten hoe anderen leven en waar ze in geloven. En altijd bleef daar dat onbewuste verlangen naar het Christendom en het Katholieke geloof.

Traditie

Uiteindelijk kon hij terecht bij een pastoor die hem hielp met catechisatie, iedere dag alvorens naar het werk te gaan. Peter heeft zich laten dopen tijdens de Paaswake, juist omdat hij belang hecht aan tradities. Niet vanwege het droge feit dat het tradities zijn, maar vanwege het gevoel dat ze oproepen, de redenen waarom ze ontstaan zijn. Dat betekent geenszins dan men alleen gebaande paden moet bewandelen, nee, juist telkens nieuwe wegen zoeken, maar ook dat is eigenlijk een traditie.

Zijn pad leidde Peter over diverse werkplekken. Hij ging politieke wetenschappen studeren omdat het zo mooi is om anderen te kunnen overtuigen. Hij werkte als milieuadviseur voor het midden- en kleinbedrijf in de gemeente Amsterdam. In die functie hielp hij kleine zelfstandigen energie, geld en milieu te besparen. In de thuiszorg trok

hem de directe betrokkenheid bij het wel en wee van de medemens. Het gaf hem een gevoel van dankbaarheid om er te zijn voor die ander en toch voelde hij zich tekortschieten. Hij wilde er meer zijn voor God. In een klooster van de Franciscanen hoopte hij de rust te vinden in de combinatie van werken voor God en tevens voor de medemens. En toch vond hij die daar niet.

Als priester zou hij God nog beter kunnen dienen. Bemiddelaar mogen zijn tussen God en de mensen, via de sacramenten. Die sacramenten beschouwt hij als zeer waardevol en een prachtig geschenk van God aan de mensen. En om daarin te mogen bemiddelen is een prachtig iets. Toch ging dat niet

zonder slag of stoot. Velen op zijn weg hebben het hem ontraden en hem weer een andere kant op gestuurd. Sociale academie, studie theologie. Hij trad het klooster weer uit, liet zijn pij achter, maar behield zijn brevier. Uiteindelijk, na vele omwegen, kwam hij uit bij De Tiltenberg, waar hij zijn opleiding tot priester heeft gevolgd. Op 2 juli jl. is hij tot priester gewijd. Hij is dankbaar dat hij geroepen is om mensen te helpen dichterbij God te komen. Vele hindernissen heeft hij genomen. Hoe vele zullen hem nog te wachten staan? We wensen hem Gods Zegen op zijn verdere pad. <

Interview: Marieke Waterlander

Peter Piets (links) met Paul Stomph, pastoor van de parochies H.Vincentius à Paulo en H.Maria Sterre der Zee in Volendam. Peter Piets is hier benoemd tot parochievicaris.

Mijmeringen bij de vakantietijd

De vakantietijd is begonnen. Velen van ons zullen weer duizenden kilometers overbruggen en misschien uren files op de koop nemen om dat ene bijzondere plekje te vinden, waar we hopen voor geest en lichaam wat ontspanning en nieuwe kracht te vinden. Ook ik hoop een paar weken wat los te komen van alle dagelijkse beslomeringen en problemen. Het valt me meestal niet gemakkelijk. Veel zaken neem je in je hoofd mee en als ik het net begin los te laten, gaat meestal wel de telefoon om me een nieuwe kwestie voor te leggen. Met een zekere weemoed denk ik wel eens terug aan de vakanties van m'n jeugdijaren.

De jaarlijkse vakantie was altijd weer een heerlijk avontuur. Vakantie was in mijn kinder-tijd – ik spreek nu over de jaren vijftig – nog helemaal geen zaak van enigerlei reisplanning, organisatie of ook stress. We stapten gewoon in de auto, vader, moeder en vier kleine kinderen op de achterbank, en reden weg, Europa tegemoet. Als kinderen mochten we elke ochtend op de kaart kijken en beslissen waar we die dag naar toe zouden gaan. 's Avonds werd een hotelletje gezocht. Meestal lukte dat vrij snel, soms niet. Ik herinner me dat we laat op een avond in Salzburg aankwamen. Alle hotels waren volgeboekt. Na uren zoeken zette vader de auto aan de kant en wist het ook niet meer. Zoals gewoonlijk zei moeder: "We gaan bidden." We hadden net een paar weesgegroettes geboden of er stopte een auto naast ons met een Oostenrijks echtpaar erin. "Suchen Sie Unterkunft?", vroegen ze, "folgen Sie uns". Ze gingen ons voor naar een prachtig landhuis waar we enkele dagen grootse gastvrijheid genoten en door de hele omgeving werden rondgeleid. Het was, zeker in ons gezin, nog de tijd van eenvoudig ongecompliceerd geloof. Problemen werden met gebed opgelost. Zoals in elk katholiek gezin gingen vader, moeder en de kinderen elke avond op de knieën bij een stoel om samen de rozenkrans te bidden. Het hield hen vast bij elkaar en bij God.

Een andere keer sliepen we in een prachtig hotel, direct aan het Como meer. Daar had ik m'n eerste religieuze ervaring. Ik heb het al eens verteld. Ik was een jaar of tien en lag die nacht in bed en dacht: Alles is perfect. Een gelukkig gezin. Gezondheid en welvaart. Vakantie aan een prachtig meer. Beter kan het leven niet worden. Er overviel me een intense droefheid. *'Is dit het*

nou?', dacht ik, *'is het leven alleen maar proberen wat geluk vast te houden?'*. Ik voelde dat het niet genoeg was, maar kon het als kind nog niet duiden. Al onze verlangens zullen pas vervuld worden in de eeuwigheid. Wel voelde ik God dicht bij me. Uren lang lag ik te huilen in bed tot ik in slaap viel. De volgende ochtend was het weg. De reis ging verder, kris kras door Europa. Vader was zakenman van het type: *'doing Europe in six days'*. Het hoorde bij de opvoeding om ook musea te bezoeken, vond hij, maar meestal als we net een kaartje gekocht hadden, stond hij zelf al weer buiten. Ook bezochten we kastelen en kathedralen en bij een kapelletje langs de weg werd altijd wel even gestopt om zegen te vragen.

Toen ik wat ouder werd en zelf met vrienden op vakantie ging, heb ik toch vaak de bescherming door het gebed van m'n ouders gevoeld. Ik was een jaar of twintig en maakte met een vriend een trektocht door Noord – Afrika. Het moest een avontuur worden en we reisden zonder enige bagage. We verzeilden in allerlei levensgevaarlijke situaties. Op een dag konden we bijvoorbeeld mee met een auto karavaan door de woestijn naar Libië. Onderweg wilde de chauffeur echter al ons geld hebben. We wilden het niet geven en werden met enig geweld uit de auto gezet. De karavaan reed verder en liet ons staan, midden in de woestijn, tientallen kilometers van de bewoonde wereld en zonder enig water of voedsel. We wisten niets beters te doen dan de sporen van de auto's maar terug te volgen en sjokten door het zand. Toen we nauwelijks verder konden, kwam er een auto aan, de enige auto die we die dag zagen. Er bleek de directeur in te zitten van een kunstmestfabriek in de omgeving die door Nederlanders was gebouwd. Hij was een en al vriendelijkheid, nam ons mee naar de fabriek en zette ons een rijke maaltijd voor. Soms voel je je heel concreet beschermd, en soms lijkt God ver weg en ga je ook figuurlijk door de woestijn. Het hoort allemaal bij het leven en bij het plan dat God voor je heeft. Hier laat ik het maar bij. Het artikel heeft niet zoveel theologische diepgang, realiseer ik me. Het zijn wat mijmeringen bij de vakantietijd, maar daarvoor is het ook voor mij vakantie. Ik wens u een ontspannende en tegelijk gezegende zomer toe. <

Mgr.dr. Jozef M. Punt
Bisschop van Haarlem-Amsterdam

Uit de kroniek en de agenda

- 5 juni: vergadering van bisschop en hulpbisschop met de priesteraad.
- 6 juni: de Bisschop sprak met het bestuur van Velsen-Noord; later die dag had hij een ontmoeting met de staf van het Militair Ordinariaat in Vught.
- 8 juni: bisschop en hulpbisschop waren aanwezig bij het afscheid van collega Ko Schuurmans (zie elders in dit blad). De bisschop diende het Vormsel toe in de regio Beverwijk.
- 10 juni: de Sacramentsprocessie in Amsterdam werd gevierd in aanwezigheid van de bisschop en de nuntius.
- Van 11 tot 15 juni nam de hulpbisschop deel aan een congres van kerkjuristen in het Noord-Italiaanse Brescia.
- 12 juni: bisschop en hulpbisschop namen deel aan de vergadering van de bisschoppenconferentie in Utrecht.
- 13 juni: de bisschop ontving pater Perez, provinciaal overste van de Congregatie van het Mensgeworden Woord.
- 14 juni: in de St. Adelbertabdij in Egmond had de bisschop een ontmoeting met emeritus-aartsbisschop Jozef Nduribusa van Rujiki.
- 15 juni: de Bisschop diende het Vormsel toe in de regio Langendijk.
- 16 juni: de Bisschop diende het Vormsel toe in de regio Uitgeest.
- 17 juni: de bisschop was aanwezig bij de afsluiting van het pastorale jongerenjaar in Kortenhoeve.
- 18 juni: de hulpbisschop vergaderde met het officium educativum in Utrecht; 's avonds was er vergadering met de raad voor Economische Aangelegenheden.
- 20 juni: de bisschop vergadert met de Permanente Raad. Hij heeft een ontmoeting met zuster Caridad, provinciaal overste van de "Blauwe Zusters".
- 21 juni: bisschop en hulpbisschop ontvingen de Algemene Dekensvergadering. 's Avonds vergaderden de bisschop en de hulpbisschop met het bestuur van het Diocesaan Heiligdom in Heiloo.
- 22 juni: de bisschop vierde de Eucharistie in de kapel van de Vrouwe van Alle Volken in Amsterdam, ter voorbereiding op de...
- 23 juni: ... Internationale Mariale gebedsdag in Keulen, waar de bisschop de Eucharistie vierde in concelebratie met onder meer kardinaal Joachim Meisner, aartsbisschop van Keulen.
- 24 juni: de hulpbisschop was voor het eerst in Laren hoofdcelebrant en droeg het Allerheiligste tijdens de Sint-Jansprocessie.
- 28 juni: de bisschop was aanwezig bij de afsluiting van het pastorale jaar door de Neo-catechumenale Weg in de Verrijzeniskerk in het Amsterdamse Nieuw-West.
- 30 juni: de bisschop was aanwezig bij de afsluiting van het studiejaar van De Tiltenberg, traditioneel met een zeildag.

Voortgang restauratie kathedraal

De vorst in de wintermaand februari heeft geen vat gekregen op de voortgang van de restauratie van de kathedraal. Terwijl het werk aan de buitenzijde stil lag, kon het werk in de crypte en kelder wel doorgang vinden. Daar zijn dan ook grote vorderingen gemaakt. De ruimten zijn voor zover nodig uitgediept en vervolgens zijn de vereiste lagen beton aangebracht. Op het ogenblik wordt nog beton aangebracht in het middengedeelte en aan de randen rond de muren en de pilaren. Hoe de ruimte wordt, is nu al prachtig waar te nemen. Twee grote ruimtes worden multifunctioneel ingericht en zijn vooral bedoeld als verkleed en gebruikruimten voor de koren van het Muziek Instituut. Aldaar verkleeden zij zich en komen dan rechtstreeks via een nieuwe te maken trap in de kooromgang boven vlakbij de plek, waar zij plegen te zingen. De afwerking van die ruimten zit in de huidige opdracht aan de aannemer. Het gereedmaken van de ruimte voor het nieuwe kathedraal museum kan nog niet worden opgedragen, omdat het geld daarvoor niet bijeen is. Een klus voor de komende tijd!

Rond Pasen

Rond Pasen werd de koepel vanaf de onderkant van de koepel - tamboer genaamd - tot aan de nok van de daken van de transepten weer zichtbaar. Het metselwerk en het werk aan het natuursteen is voltooid. Inmiddels hebben wij na vijf jaar procederen eindelijk vergunning gekregen om voorzetramen te plaatsen voor de glas-in-loodramen in de transepten en het hoogkoor. Alleen in de tamboer mogen die ramen niet aan de buitenkant worden aangebracht, maar weer wel aan de binnenkant.

Onderwijl blijft de kathedraal ons verrassen met name op het gebied van de kleurrijke uitmontering zowel binnen als buiten. De vorige keer vertelden wij u dat de voegen rond de baksteen in de doopkapel blauw zijn geweest. Daar hebben we menig restant daarvan teruggevonden. In die kapel brengen we de blauwe kleur in de voegen ook weer terug. Volgens het bouwbestek van de kathedraal moesten de voegen in het transept ook blauw gekleurd worden. Daar hebben echter nog geen enkel restant van teruggevonden. We hebben aan mevrouw Judith Bohan, die het kleurenonderzoek tot nu toe heeft uitgevoerd, gevraagd daar ook naar te kijken. Dat doet zij ook bij de kas van het transeptorgel, dat vroeger ook anders was gekleurd en enige versiering gekend heeft. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek wordt besloten die kleuren al dan niet terug te brengen.

Het angelustorentje

Verder blijkt er in het torentje waar de angelusklok hangt, een klokkenstoel gestaan te hebben voor twee klokken. Vanaf 1898 tot 1930 was deze toren de enige toren van onze kathedraal, vandaar. De kokkenstoel van ijzer is echter zo vergaan, dat de angelusklok niet meer geluid kan worden. Nu zorgt de plebaan er hoogst persoonlijk voor dat om 12 uur één van de klokken in de torens wordt geluid. Als niemand hem kan vervangen op dat tijdstip, moet Haarlem het zonder doen. Omdat de grote torens na 1930 ruimte genoeg boden voor klokken, is er later geen behoefte of geen geld geweest in deze kleine klokkentoren weer een tweede nieuwe klok terug te hangen. Nu gaan we dat wel doen. De deskundigen hebben bepaald welke toonsoort die klok moet hebben, gelet op de andere

zes klokken (B1 voor de kenners!). Vervolgens is de zoektocht gestart naar een tweedehands klok en naar het geld daarvoor. Inmiddels is er uitzicht op financiering en is er ook een klok van de gewenste toonsoort gevonden. Als de klok geplaatst kan worden, zult u dat letterlijk en figuurlijk nog gaan horen!

De bisschoppelijke sacristie

Dat we langzamerhand naar het einde van dit onderdeel van de restauratie toe gaan werken, blijkt aan het feit dat de werkzaamheden aan de koperen koepel al zijn opgeleverd, net als die van het interieur van de bisschoppelijke sacristie. Daar zijn de oorspronkelijke glas-in-loodramen weer te bewonderen, die tijdens de Schatkamerperiode waren afgedekt. Ook de parketvloer is weer piekfijn in orde gemaakt. Na Pasen kwam de parochiesacristie aan de beurt om gerestaureerd te worden en die is inmiddels ontruimd. Achter de schermen wordt volop gewerkt om te voorkomen dat de restauratie van

de kathedraal stil komt te liggen, nu de in uitvoering zijnde onderdelen gereed zijn gekomen. Omdat de subsidie van de rijksoverheid dreigde te stokken, is er een brandbrief uitgegaan naar de staatssecretaris en de leden van de Tweede Kamercommissie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Dat mocht echter niet baten. De staatssecretaris schreef dat hij geen geld voor de kathedraal kon geven en dat we nu onze hoop op de provincie Noord-Holland moesten stellen. Hij had namelijk het toekennen van monumentengeld voor gebouwen als kerken aan de provincies gedecentraliseerd. Vervolgens zijn we natuurlijk met de provincie gaan praten. Gelukkig ziet het er naar uit dat er een oplossing voor dit probleem gevonden wordt.

De komende maanden

Naar het zich laat aanzien zal in oktober de restauratie van de transepten en koepel aan de binnenkant voltooid zijn. Daar zijn we blij mee, want hoe netjes de houten bovenbouwen over het suppedaneum ook vormgegeven zijn, we krijgen er toch een beetje genoeg van. Wat de

financiering betreft, weten we binnenkort meer. In ieder geval moeten we bewerkstelligen dat we ons eigen aandeel op weten te hoesten. Kortom: er valt nog heel wat te regelen en op te halen. Dank aan allen (o.a. Kardinaal Simonis) die ons ondersteunden daarbij, want dat is echt nodig. Naar het zich nu laat aanzien, zal de restauratie van hoogkoor en schip aan de binnenzijde even op zich laten wachten. Zo kan de liturgie weer in volle luister opbloeien. Maar de restauratie gaat door.. aan de buitenzijde. Te beginnen met het hoogkoor. Als die voltooid is, zullen koepel, transept en hoogkoor lekvrij zijn (nieuwe goten e.d.) zodat de vochtplekken in de kerk rustig kunnen drogen voordat we de binnenzijde opnieuw gaan bijschilderen. Hein Jan van Ogtrop, Plebaan die gebruik maakte van de laatste 'Blauwe brief' van de hand van Wim Eggenkamp, voorzitter Stichting Kathedrale Basiliek. <

Bijdragen?

De restauratie van de kathedraal verloopt naar wens, maar financiële ondersteuning is daarbij onontbeerlijk. Wilt u helpen? U kunt uw bijdrage overmaken op gironummer van het Parochiebestuur St. Bavo: 92387 (of ING bank Haarlem rek.nr. 65.44.94.312) t.n.b. Parochiebestuur St. Bavo onder vermelding van: 'bijdrage restauratie.'

O'ma in Amsterdam Zuid-Oost

“Lopend over een zandpaadje van rode aarde met jonge meisjes keuvelend aan mijn linker- en mijn rechterzijde, wist ik heel zeker dat dit was hoe ik het Evangelie handen en voeten wilde geven.” Liesbeth Glas, opgegroeid in Castricum, is lekenmissionaris van de Sociëteit van Afrikaanse Missiën, de SMA. Negen jaar lang heeft ze in Ghana en Liberia gewoond en gewerkt. Nu is ze terug op Hollandse bodem en is ze aan een nieuwe missie begonnen: voor de ‘onzichtbare’ Afrikanen in Amsterdam Zuid-Oost.

“Als kind was ik onder de indruk van de verhalen die in de kerk werden verteld. Alleen had ik het gevoel dat de woorden de muren van de kerk niet passeerden. Ik zag ze geen gestalte krijgen in het dagelijks leven. Dat, nam ik me voor, ga ik ooit anders doen!” In het jaar 2001 werd Liesbeth door de SMA uitgezonden naar een Liberiaans vluchtelingenkamp in Ghana, waar ze uiteindelijk vier jaar heeft gewerkt. De naam ‘kamp’ doet eigenlijk te kort aan de realiteit van zo’n 20.000 mensen, wat later uitgroeide tot 40.000. Prostitutie, ondervoeding en uitbraken van cholera waren aan de orde van de dag, maar ook een gevoel van onderlinge verbondenheid, handeltjes en door de mensen opgezette

basisschooltjes. “Toen de VN-blauwhelmen het kamp hadden verlaten, stonden wij er alleen voor met één pater SMA en twee lekenmissionarissen. Ik voelde me thuis onder deze mensen, en kon mijn organisatietalent optimaal benutten. Ik hielp mee aan het opzetten van een technische school, een agrarisch project en een dovenschool en ik was mediator voor het Liliane Fonds in de verwijzing van gehandicapte kinderen.”

Na vier jaar vroeg de SMA Liesbeth naar Liberia te gaan om de terugkeer van de vluchtelingen voor te bereiden en te begeleiden. De oorlog, waarvan de Liberianen de oorsprong nauwelijks helderder kunnen aangeven dan

een strijd om rijst, ‘golddust’, was in 2003 geëindigd. De mensen, die niet eens meer de vluchtelingenstatus hadden, maar illegaal in Ghana verbleven, moesten terug. De technische school werd verplaatst naar Monrovia en elders werd een tweede gebouwd, er kwam een modelboerderij voor agrarisch onderwijs en er werd een enorm project voor schoolmaaltijden opgezet. Het leverde haar de eretitel O'ma - Old Ma - op. Ze leefde er vijf jaar.

“In 2010 zag ik in dat ik niet langer meer nodig was. Bovendien wilde ik mijn dochtertje, dat in Ghana is geboren, de kans op kwalitatief goed onderwijs bieden. We verhuisden naar Amsterdam Zuid-Oost; een soort van dorp met veel Afrikaanse invloeden. Hier ben ik voor de SMA coördinator van het Pastoraat van de West-Afrikanen.” Het is een diaconaal oecumenisch project dat wordt gedragen door zes lokale kerken van verschillende denominaties. Wekelijks is er voor legale en illegale Afrikanen een medisch spreekuur door Dokters van de Wereld. Er is een pastoraal spreekuur door twee paters SMA en een pastoraal werker van de lokale katholieke kerk. Zo’n 15 vrijwilligers zetten zich in om ongeveer 100 mensen Nederlandse taal te

geven en een maatschappelijk spreekuur te bieden. Iets simpels als het wegwijs maken in de aanvraag van een Digi-D is voor de migrant van grote waarde en inspireert tegelijkertijd de vrijwilliger. Liesbeth is verantwoordelijk voor de vorming van nieuwe (momenteel drie) en de begeleiding van de uitgezonden lekenmissionarissen (vier). “Mijn wens is om onze diensten uit te breiden en ook meer lekenmissionarissen te kunnen inspireren en uitzenden. Want dat is toch hoe het hoort te zijn: mensen moeten in de voetsporen van Jezus treden, om met de allerarmsten mee te lopen over hetzelfde pad, met het gezicht in dezelfde richting, zoals ik ooit met die jonge meisjes in Ghana!” <

Evert Veldman
Missiesecretariaat

Meer informatie over de SMA vindt u op de website: >> <http://www.sma-nederland.nl> Het SMA Vormingscentrum is bereikbaar per e-mail: >> vc@sma-nederland.nl of telefoon 020 7739 649.

Na een lang winterseizoen in veel parochies, met vergaderingen en activiteiten op allerlei gebied, komt er dan nu toch weer de tijd dat veel zaken op een laag pitje worden gezet en de parochies (vrijwilligers) zich kunnen opmaken voor een hopelijk mooie en lange zomer.

door Eleonora Hoekstra-Ros

Het duurt nog even voordat de wijkcontactgroep van de **Emmausparochie te Hilversum** de jongere volwassen parochianen ontmoet op de parochieavond van 11 oktober 2012. Deze wijkcontactgroep denkt niet alleen aan ontmoeting met haar oudere parochianen door het organiseren van de seniorenavond, waarbij de werkgroep zich ieder jaar op een grotere aanwezigheid van de senior mag verheugen. Dit jaar wil de wijkcontactgroep een jaarlijks terugkerende ontmoetingsavond gaan starten voor de jongere volwassen parochianen om elkaar in kerkelijk verband

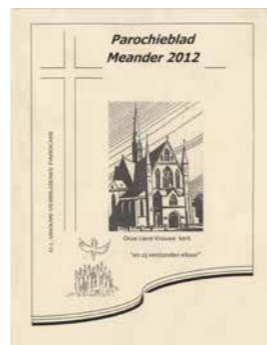

te spreken. De werkgroep organiseert op 11 oktober 2012 een gezellige avond. Jongeren zijn welkom, de wat oudere jongere, wel of geen kinderen, samen of single, het wordt een avond om de medeparochiaan te ontmoeten waarbij je elkaar kunt spreken en leren kennen.

De **Goede Herder parochie te Castricum** meldt vroegtijdig in **Contactblad Onderweg** dat zij 9 september een startweekend houdt. Er wordt gevraagd het parochieblad te volgen en naar de mededelingen in de vieringen te luisteren. Het thema is: "Ontmoeten in Geloven. Na deze viering gaan drie senioren, drie medioren en drie junioren met elkaar in gesprek aan een lange tafel. De parochianen zitten op een symbolische tribune en kunnen mee praten. Kandidaten kunnen zich nog melden bij de pastorie. In dat weekend wordt ook Monumentendag gehouden en daar zal de parochie haar medewerking aan geven.

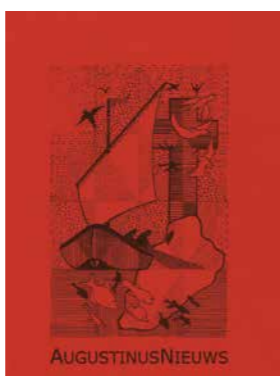
Twee dames van de **O.L. Vrouw Verrijzenis parochie te Hilversum** doen in het **parochieblad Meander 2012** een oproep aan de medeparochianen om een project te starten om van oude kazuifels een wandkleed te maken. Na een bezoek van de conservator van het bisdom, werd dit plan opgevat omdat bleek dat veel kazuifels en paramenten oud en versleten waren. Zij wilden niet alles verloren laten gaan en kwamen op het idee om de mooiste borduursels uit de liturgische gewaden te knippen, de achterkanten te gebruiken en de banden en de kwasten om er zo een wandkleed van te maken voor in de kerk. Zij vinden het een eerbetoon aan allen die er eens aan werkten.

De derde klussendag in de **parochie HH. Nicolaas & Antonius te Monnickendam** is wederom een succes geworden. Op de dag NL Doet pakten veel parochianen een klus aan in de kerk, op de koorzolder, in de sacristie, in het ketelhuis, verwijderden kasten, legden verlichting aan, maakten het kerkplein schoon, of met selden op het oude kerkhof een grafzerk dicht. Hier gold het motto: vele handen maken licht werk. De orgelstichting had zich voor deze dag aangemeld en kreeg als beloning € 500,00 voor haar kas.

Parochianen van de **St. Augustinusparochie te Vijfhuizen** werden uitgenodigd voor een gezamenlijke wandeling op woensdag 4 juli in Hoofddorp. De wandeling ging langs een aantal boeiende plekken, die te maken hadden met Haarlemmermeer 160 jaar droog. Vorig jaar bezochten zij plekken van hoop en het jaar daarvoor maakten zij een wandeling langs huizen van gebed. De afsluiting werd gehouden in het kader van: in beweging van Pasen naar Pinksteren en verder....

Het D.E. koffiezetapparaat in de ontmoetingsruimte van de **parochie H. Johannes de Doper te Schoorl** is versleten. Het apparaat lekt en is niet meer te repareren. Elke dag wordt er wel een of meer keren koffie gezet voor kleine groepen. In de winkel kun je dit merk niet kopen. Daarom doet een parochiaan een oproep in het **contactblad van de Duinvoet** dat wanneer u nog DE punten mocht hebben en ze niet gebruikt ze af te willen geven bij het pastoraal centrum.

WERKGROEP in het vizier. Deze keer is de spotlight gericht op de administratie. In het **gezamenlijk kerkblad Een door Twee** van juni jl. van de **parochies St. Joannes Evangelist, Kaag – Abbenes en O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Nieuw-Vennep** vertelt de werkgroep in het artikel wat er allemaal komt kijken om een parochiegemeenschap draaiende te houden. Zij doen dit al jarenlang en met veel toewijding, plezier en accuratesse.

Een soortgelijk artikel staat ook in **de Helm, een uitgave van R.-K. parochie H. Laurentius/H.Maria te Heemskerk**. Bij deze parochie heet de rubriek **STILLE KRACHT**. Deze keer krijgen de postbezorgers de aandacht. Het zijn vijf mannen en zij doen hun werk allemaal met veel plezier en grote trouw en het is hen nooit teveel. Zij rijden heel Heemskerk door. Bovendien ontmoeten zij onderweg veel mensen met wie zij nog wel eens een praatje maken! Zij vinden het een gezellige klus.

De **R.-K. Parochie Purmerend** denkt in de vakantietijd aan kinderen van gezinnen die een beroep doen op de Voedselbank. In een artikel in het **maandblad Spuigat** schrijft zij dat er op uit trekken niet voor iedereen weggelegd is en dat er gezinnen zijn die steun krijgen van de

Voedselbank. Voor deze kinderen wil zij aan het begin van de vakantie een rugzakje uitreiken met leuke en lekkere dingen. Daarom werden er na de vieringen van juni jl. rugzakjes meegegeven om thuis te vullen met vakantiepulpetjes, zoals een vakantieboek, kleurpotloden, pakjes drinken e.d. De rugzakjes worden door de werkgroep van pastoraat en diaconie bezorgd bij de Voedselbank.

In het **BAVO-journaal van St. Bavo te Haarlem** staat dat de mooiste toren van Nederland toch wel de koepel van onze Bavo is! De redactie doet een oproep om mee te doen aan de verkiezing van de mooiste kerktoren in

Nederland. De kijker en luisteraar mag dat zelf bepalen bij de omroep van het RKK. Verhalen over de kerktoren zijn welkom. Telefonisch stemmen: 035-6713490. Dit kan uiteraard ook over de toren van uw eigen parochiekerk. >> www.rkk.nl

1

2

3

5

< 1. Honderd Langedijkers bij de Paus

Honderd Langedijkers van de Sint Jan de Doperkerk in Noord-Scharwoude maakten in juni een weeklange reis naar Rome. Ze waren onder andere op audiëntie bij paus Benedictus XVI. Bij de vermelding van de groep werd het refrein van het Langedijker volkslied gezongen. Daarnaast hebben de Langedijkers diverse kerken, als de Sint Pieterskerk en de drie andere grote basilieken bezocht. Natuurlijk was er ook aandacht voor de monumenten van het antieke Rome, zoals het Pantheon, het Forum Romanum en het Colosseum. Vieringen in de Friezenkerk en de St. Pieter en een bezoek aan Assisi maakten de reis compleet. Tijdens de viering in de St. Pieter werd bekend gemaakt dat de paus de Langedijkers een speciale pauselijke zegen heeft geschonken. Dit document krijgt een plek in de kerk in Noord-Scharwoude. Als geschenk hadden de Langedijkers zuurkool meegenomen. Niet alleen voor de paus zelf, maar er was ook tien kilo voor de Zusters van Moeder Teresa (voor dak- en thuislozen). Op de website >> www.sintjandedoper.nl een verslag van de reis met diverse foto's. >

< 2. Dag van de migranten-gemeenschappen

Op 23 juni werd in het regiocentrum van de Boomkerk een dag voor de migrantenkerken gevierd. Deze dag viel samen met het einde van het eerste gedeelte van de cursus ter voorbereiding en opleiding van diaco-

nale medewerkers, die zich willen inzetten als vrijwilligers in de migrantenkerken. Het was een feestdag die werd opgeluisterd door de aanwezigheid van het koor van de Franssprekende kerk, dat zeer geanimeerd in verschillende talen zong, waaronder in het Lingala, de lingua-franca van Congo. Deken Ambro Bakker was aanwezig om de diploma's uit te reiken aan de cursisten. De cursus stond onder leiding van pastoraal werkster Toos Beentjes. Verschillende migrantenkerken waren vertegenwoordigd door pastores en anderen. De cursisten waren allen van de Spaanssprekende en Portugeessprekende gemeenschappen. Het was meer dan de moeite waard om eens het spotlicht op de migrantenkerken te richten, want zij vertegenwoordigen een hoog percentage van onze kerkgangers in Amsterdam en omgeving. >

< 3. Kerk in Prijedor wordt ingewijd

Op zaterdag 25 augustus wordt de Crkve Svetog Josipa (kerk van de H. Jozef) in Prijedor (Bosnië) ingewijd. Deze kerk is mede tot stand gekomen met hulp van het bisdom Haarlem en de Prijedorgroep in Uitgeest. >

< 4. Expositie Zeegezichten

In de H. Agathakerk te Zandvoort is de zome-rexpositie 'Zeegezichten' te bewonderen. De opening is op 7 juli 2012; de laatste dag dat u de expositie kunt bewonderen is 8 september. De kerk is open op zaterdagmiddagen van 14.00 – 17.00 uur en zondags na de viering van 10.30 uur. >

< 5. Koorschool maakt indruk in Brugge en Gent

De kinderen van onze koorschool die deel uitmaken van ons Kathedrale koor hebben een succesvolle tournee achter de rug naar België. Zij zongen in juni onder andere concerten in de kathedralen van Brugge en Gent en er werden in beide kathedralen ook twee Eucharistievieringen verzorgd. De druk bezochte optredens maakten indruk. <

Vormingsaanbod

Bisdom Haarlem-Amsterdam | De Tiltenberg

Opleidingen, cursussen, studiedagen en impulsdagen

2012-2013

Bisdom Haarlem-Amsterdam
023 - 511 26 00
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

De Tiltenberg
(0252) 345 345
www.tiltenberg.org

Jaar van het Geloof

Oproep om de kostbare gave van het geloof (opnieuw) te ontdekken en te delen

Paus Benedictus XVI heeft een speciaal "Jaar van het Geloof" aangekondigd. Dit jaar begint op 11 oktober 2012, op de 50ste verjaardag van de opening van het Tweede Vaticaans Concilie. Op die datum is het ook 20 jaar geleden dat de *Catechismus van de Katholieke Kerk* werd gepubliceerd. Het Jaar van het Geloof wordt afgesloten op 24 november 2013, op het Hoogfeest van Christus Koning van het Heelal.

Wat wil de paus met dit Jaar van het Geloof? Hij schrijft daarover aan alle gelovigen in de brief *Porta Fidei*. Het Jaar van het Geloof is een oproep aan alle gelovigen om de kostbare gave van het geloof (opnieuw) te ontdekken en te delen met anderen. Niet voor niets heeft de paus dit Jaar van het Geloof afgekondigd tijdens het congres over de nieuwe evangelisatie in oktober 2011 te Rome.

De paus roept op om in dit Jaar van het Geloof ook speciaal aandacht te besteden aan het Tweede Vaticaans Concilie en te groeien in een juist begrip van wat er op deze kerkvergadering (1962-1965) naar voren is gekomen. Ook roept hij op om de *Catechismus van de Katholieke Kerk* (weer) te bestuderen en waar nodig meer toegankelijk te maken.

In het vormingsaanbod zullen een aantal cursussen en activiteiten speciaal in het teken staan van het Jaar van het Geloof: het logo van het Jaar van het Geloof is bij deze activiteiten geplaatst. Voor verdere informatie over het Jaar van het Geloof: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl onder de afdeling Catechese.

“De diakenopleiding vormt je”

“De Tiltenberg besteedt veel aandacht aan de vorming waardoor je verdieping krijgt van je geloof. Deelname aan getijdengebied, Eucharistieviering, stille dagen, retraites en begeleiding door de spiritueel bewerkstelligen je vorming. Dit is voor mij de bron van motivatie om kennis op te doen van het veelzijdige aanbod van de theologische vakken. De verinnerlijking van kennis van de theologie stelt je in staat om anderen deel te laten nemen aan het geloof. Vanaf het derde jaar loop je, voor de diakenopleiding, stage in de parochie. In de praktijk word je ondersteund door de pastoor en krijg je supervisiegesprekken met medestudenten. Stap voor stap wordt het dienstwerk van de diaken onthuld. De maaltijden en het koffiedrinken zijn de momenten waarop je tijdens de lesdagen elkaar beter leert kennen en motiveert als het eens tegen zit. Ik ben dankbaar dat ik deze opleiding kan en mag volgen.”

Gert-Jan van der Wal, diakenopleiding

“Het Bonifatiusinstituut verruimt mijn blik”

“Voor mij is het Bonifatiusinstituut de bron van waaruit ik kan nemen zoveel als ik wil. Dat voelt verfrissend en voedend. Ik kan ermee verder op weg. De combinatie van kennisverwerving en gelegenheid tot vorming is een sterk punt. Het geloof, de oorsprong van de bron, zoekt zijn weg in de mensen als het water dat uit deze bron stroomt. Als student voel ik de vrijheid me er op mijn eigen manier aan te laven. De waterstroom die uit deze bron komt, probeer ik te reguleren naar mijn omstandigheden als docent/studentbegeleider in het Middelbaar Beroepsonderwijs.

Ook al is het ‘openbaar’ onderwijs, vanuit een sterke onderstroom ben ik anders in mijn contacten met mensen gaan staan. Het klinkt wel braaf, maar ‘werken in het besef dat er maar één goede Leider is en je daar ook door willen laten leiden’, heeft de opleiding aan het Bonifatiusinstituut in mij bewerkstelligd. Minder braaf: ik heb er mensen leren kennen die ik in mijn werk en hobby's anders niet ontmoet zou hebben. En dat heeft ook mijn blik verruimd.”

Vera Schneiderberg, catechistenopleiding

Kerkelijke vorming op De Tiltenberg

Priester worden?

Als je merkt dat in je hart de gedachte steeds terug keert of God je vraagt om priester te worden, wordt het misschien toch tijd om stappen te zetten. Je bent welkom voor een oriënterend gesprek met rector Bruggink die je kan helpen om meer duidelijkheid en zekerheid te vinden over een mogelijke roeping en bij wie je je kunt aanmelden als je merkt dat priester worden jouw weg is.

Meer informatie over de opleiding vind je op de website www.tiltenberg.org. E-mail: rector@tiltenberg.org

Diaken worden?

De opleiding tot diaken op De Tiltenberg is een deeltijdopleiding die vijf jaar duurt en die bestaat uit een combinatie van studie- en bezinningsdagen en zelfstudie. Toegelaten worden mannen tussen 30 en 55 jaar die zich geroepen voelen Christus en de kerk als diaken te dienen en die in staat zijn een studie op hbo-niveau te volgen. De opleiding wordt aangeboden in een basisvariant (minor) en een uitgebreide variant (major). Uw keuze hierin is afhankelijk van uw beschikbare tijd en mogelijkheden. In de major-variant kunt u na uw diakenwijding nog een aanvullend jaar volgen. Een diaken is werkzaam in de Kerk als gewijde bedienaar op het vlak van verkondiging, liturgie en de diaconie van de zorg voor armen en zwakkeren. Voor de echtgenoten is het mogelijk de studie mee te volgen of op andere wijzen nauw bij de opleiding betrokken te blijven. Meer informatie over het diaconaat en de opleiding tot diaken kunt u aanvragen bij de Tiltenberg of vinden op de website ervan. Als u serieus overweegt diaken te worden, bent u van harte welkom voor een oriënterend gesprek met de vicaris voor opleidingen, rector G.H.B. Bruggink. Voor vragen over de opleiding kunt u ook contact opnemen met de studiefaculteit, drs. B. Hartmann.

Theologische cursus en catechistenopleiding (m/v)

Reflecteren op het geloof van de kerk, persoonlijke geloofsverdieping, geloofsgenoten ontmoeten, samen leren, bidden en vieren, werken aan jezelf en aan de opbouw van de kerk. Dit vormingstraject loopt parallel aan de diakenopleiding die door het Bonifatiusinstituut wordt verzorgd. Het Bonifatiusinstituut is een Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen. Wie het volledige programma volgt, kan een bachelor en master halen. De eerste twee jaar van geven een theologische basisvorming. Daarna kunt u doorgaan met de catechistenopleiding. Deze driejarige vervolgstudie vormt u voor werkzaamheden in de parochie op het gebied van catechese, pastoraat en diaconie. Zowel in de theologische cursus als in de catechistenopleiding kunt u kiezen voor de basisvariant (minor) of de uitgebreide variant (major), afhankelijk van de tijd en mogelijkheden die u heeft. In de major-variant kunt u na uw zending tot catechist nog een aanvullend jaar volgen. Het is ook mogelijk de vervolgstudie te doen zonder catechist te willen worden. De major kunt u afronden met een baccalaureaatsdiploma. Van u wordt verwacht dat u positief bij de kerk bent betrokken, dat u in staat bent een studie op hbo-niveau te volgen en voldoet aan de algemene voorwaarden om een kerkelijke zending te kunnen ontvangen. Meer informatie over de verschillende cursussen is verkrijgbaar bij de Tiltenberg of te vinden op de website ervan. Voor vragen kunt u contact opnemen met de rector van de Tiltenberg, rector G.H.B. Bruggink, of de studiefaculteit, drs. B. Hartmann.

Aanmelding tweejarige basiscursus theologie (m/v)

De eerste twee jaar van de theologische cursus vormen een afgerond geheel. U kunt deze apart volgen als de basiscursustheologie in de uitgebreide majorvariant of in de beperktere minorvariant. Als u alle vakken uit deze cursus met succes heeft afgerond, ontvangt u een diploma. Voor verdere informatie, zie onze website.

De Tiltenberg

Zilkerduinweg 375,
2114 AM Vogelenzang
tel.: 0252-345345
e-mail: post@tiltenberg.org
rector G.H.B. Bruggink: rector@tiltenberg.org
drs. B. Hartmann: bhartmann@tiltenberg.org
website: www.tiltenberg.org

A Aanbod van De Tiltenberg

1 Verdieping katholiek geloof

In zeven bijeenkomsten zullen vragen en antwoorden rond zeven grote thema's uit het katholieke geloof worden besproken aan de hand van YouCat (Catechismus voor jongeren) en de Catechismus van de Katholieke Kerk.

Bedoeld voor: iedereen die belangstelling heeft voor het geloof van de katholieke Kerk en er meer van wil weten.

Cursusleiding: drs. B. Hartmann

Data: zaterdag 26 januari, 16 februari, 16 maart, 13 april, 4 mei, 1 en 22 juni 2013, 9.00 - 13.30 uur (inclusief morgengebed, eucharistieviering en middagmaaltijd)

Cursusbijdrage: € 60,-

2 Omgaan met verlies, crisis en trauma in de pastorale zorg

Deze intensieve, praktijkgerichte cursus focust op pastorale vragen rond de ondersteuning van mensen die een ingrijpende gebeurtenis in hun leven doormaken of hebben doorgemaakt. Wat doen crisis, verlies en trauma met een mens? Hoe kun je zulke situaties bij mensen herkennen? Welke vormen van pastorale aandacht en ondersteuning zijn heilzaam? Wat kunnen ingrijpende gebeurtenissen overhoop halen, welke plaats krijgen zij in het levensverhaal van een mens en wat betekenen zij voor zijn Godsgeloof?

Onderdeel van de aanname voor deze cursus is een intakegesprek op zaterdag 29 september 2012.

Bedoeld voor: vrijwilligers met enige theologische en pastorale vorming

Cursusleiding: F. Geels pr. en diaken drs. C. van Opzeeland

Data: zaterdag 20 oktober, 10 november en 1 december 2012 en 5 januari, 26 januari en 23 februari 2013, 10.00 - 16.00 uur.

Cursusbijdrage: € 150,-

3 Wat is geloven?

In het Jaar van het Geloof klinkt een vraag die sint Augustinus al stelde: *Quid est enim credere*: Wat is geloven eigenlijk? Vier zaterdagochtenden gaan we op deze vraag in. Hierbij komen de volgende thema's aan de orde: hoe verloopt een proces van gaan geloven?; Bestaat er een katholieke manier van geloven? Wat zijn de *fides qua en fides quae*?; Welke verhouding is er tussen in God geloven en God ervaren?; Kunnen geloven en twijfelen samen gaan?; Moet je van je geloof getuigen? En heb je een geloofsgemeenschap nodig?

Bedoeld voor: iedereen die zich op studieuze wijze wil verdiepen in het ontstaan, de groei en de kenmerken van het geloven in God.

Cursusleiding: drs. J. Smith pr.

Data: zaterdag 13 oktober en 10 november 2012 en 23 februari en 8 juni 2013, 10.30 - 13.00 uur (om 9.00 uur morgengebed en eucharistieviering).

Cursusbijdrage: € 30,-

4 Tweede Vaticaans Concilie II

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat het Tweede Vaticaans Concilie werd geopend, dathetkerkelijklevendiepgaandheeftbeïnvloed.Sommigenhebben zich tegen het Concilie verzet, anderen vonden het niet ver genoeg gaan. Toch kennen maar weinig mensen de inhoud van de concilieteksten. Wat heeft dit Concilie de Kerk nu in feite gebracht? In een drietal bijeenkomsten wordt een inleiding gegeven op de belangrijkste documenten van het Concilie over de Kerk, de liturgie, openbaring en traditie, godsdienstvrijheid, oecumene, andere grote godsdiensten en de taak van de Kerk in de wereld van deze tijd.

Bedoeld voor: iedereen die nader kennis wil maken met de inhoud en doorwerking van het Tweede Vaticaans Concilie

Cursusleiding: mgr. dr. J. Hendriks, hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam

Data: zaterdag 3 en 24 november en 15 december 2012, 10.30 - 13.00 uur.

Cursusbijdrage: € 30,-

5 Christelijke kunst

In het *Leven van de heilige Pancratius*, een geschrift uit de zevende eeuw, lezen we dat deze heilige door de apostel Petrus werd uitgezonden om kerken te bouwen en te versieren, waarbij miniaturen van oud- en nieuwtestamentische scènes in een perkamenten codex als voorbeeld moesten dienen: 'Beeld dit alles in de kerk af. Zo zullen de bezoekers... herinnerd worden aan de menswording van de Heer en geïnspireerd tot een vuriger geloof.' Dit verhaal kan niet kloppen, maar laat wel zien dat men ervan uitging dat de prediking vanouds werd ondersteund door afbeeldingen. Deze cursus Christelijke kunst laat zien hoe de Bijbel in verschillende periodes is 'vertaald' in afbeeldingen.

In zeven bijeenkomsten komen de volgende thema's aan bod:

1. Genesis 1-11: schepping, paradijs, zondeval
2. Bijbelse mannen en vrouwen: Jakob, David, Job, Tobit, Judit, Ester, Susanna

3. Bijbelse thema's: tempel, bruid en bruidegom van het Hooglied, engelen en duivelen
4. Geboorte van Jezus
5. Parabels en genezingswonderen
6. Lijden en opstanding
7. Openbaring van Johannes

Bedoeld voor: iedereen die op studieuze wijze nader kennis wil maken met de wijze waarop de bijbel in de religieuze kunst is verbeeld.

Cursusleiding: prof. dr. P. van Dael sj

Data: zaterdag 5 en 26 januari, 23 februari, 13 april, 4 mei, 1 en 22 juni 2013, 10.30 - 13.00 uur.

Cursusbijdrage: € 75,-

6 Introductie Theologie van het Lichaam voor tieners

"Wat is liefde? Wat is respect? Wat is de betekenis van seks? Wat doe ik hier eigenlijk op aarde? En wat heeft God daar allemaal mee te maken?" Allemaal vragen die ook Paus Johannes Paulus II hebben bezig gehouden toe hij jong was. Hij heeft hier veel over gesproken in 'De Theologie van het Lichaam'. De Theologie van het Lichaam is de verzamelnaam van een serie catecheses die hij heeft gegeven in de periode van 1979 t/m 1984. Hij laat aan de hand van teksten uit de Bijbel zien dat onze relaties, ons leven, lichaam en seksualiteit diamanten zijn waar je nooit op uitgekeken raakt. De inleidingen op

deze avonden nemen jou mee op een ware ontdekkingsstocht. Je krijgt een stuk verdieping aangeboden, maar er is ook veel ruimte voor ontmoeting en gezelligheid.

Bedoeld voor: 14-18 jaar

Cursusleiding: drs. P. Klaver & drs. S. van Aken

Data: vrijdag 5, 12 en 19 oktober, 18.30 - 21.30 uur (aanvang met warme maaltijd, afsluiting met gezellig samenzijn)

Cursusbijdrage: € 15,-

7 Seminar Theologie van het Lichaam I

Maak kennis met een compleet nieuwe manier van denken over de mens, de man vrouw relatie en seksualiteit. Wie is de mens ten diepste? Wat zijn onze meest oorspronkelijke ervaringen? Wat is ons doel en onze roeping in het leven? Door menselijke ervaring en het geloofsgoed uit Schrift en Traditie met elkaar te verbinden heeft paus Johannes Paulus II op een nieuwe en verrassende wijze deze thema's verwerkt in zijn 'Theologie van het Lichaam'.

Bedoeld voor: iedereen die mensen begeleidt die gehuwd zijn of zich op het huwelijk voorbereiden en iedereen die - gehuwd of ongehuwd - belangstelling heeft voor een nieuwe kijk op huwelijk en (seksuele) relatie vanuit het perspectief van de Theologie van het Lichaam.

Cursusleiding: drs. S. van Aken en mevrouw drs. L. van Aken - de Graaf

Data: zaterdag 15 september, 3 en 24 november en 15 december 2012, 14.10 - 18.00 uur

Cursusbijdrage: € 55,-

8 Theologie van de spiritualiteit

De eeuwen door hebben mensen naar manieren gezocht om het geloof niet alleen in het kerkgebouw, maar ook in het leven van alle dag, in hun denken en doen, te beleven. Uit de spirituele schat van de katholieke Kerk laten deskundigen u in deze cursus met het volgende kennismaken:

13 april 2013: God zoeken in het dagelijks leven (mgr. mr. dr. C. van der Ploeg pr.)

8 juni 2013: Benedictijnse spiritualiteit (broeder A. Kortekaas osb)

6 juli 2013: Eucharistische spiritualiteit (dr. ir. E. van Heijst sss)

Inleidingen: worden gegeven op zaterdagen, 10.30 - 13.00 uur.

Bedoeld voor: iedereen die nader wil kennismaken met manieren om het geloof meer concreet te maken in het leven.

Cursusleiding: drs. B.G. Hartmann

Cursusbijdrage: € 60,-

9 De liturgische dienst van de lector

Tijdens de cursus komen zowel de theoretische als de praktische aspecten aan bod. De oorsprong en de betekenis van de bijbellezing in de liturgie, evenals zaken als stemgebruik, ademhalingstechniek, houding en microfoongebruik zullen besproken worden. Om aan iedere deelnemer voldoende aandacht te kunnen geven, is het aantal deelnemers beperkt.

Bedoeld voor: iedereen die regelmatig in de liturgie actief is als lector of lectrice.

Cursusleiding: pastoor drs. F. Bunschoten en mevr. G. Buirma-Rieu, logopediste

Data: zaterdag 9 februari, 2 maart en 23 maart 2013, van 14.00 - 16.00 uur

Cursusbijdrage: € 15,-

10 De buitengewoon bedienaar van de H. Communie

Deze cursus wil degenen die betrokken zijn bij de dienst aan de H. Eucharistie de bagage geven om dat goed en waardig te doen. Dit zal gebeuren door kennis aan te reiken over de liturgie, theologie en geschiedenis van de Eucharistie alsmede het praktisch oefenen van taken.

Bedoeld voor: iedereen die wel eens de H. Communie uitreikt, de ziekencommunie brengt, of uitstelling van het Allerheiligste verzorgt.

Cursusleiding: pastoor drs. F. Bunschoten

Data: zaterdag 8 december 2012, 12 januari 2013 en 19 januari 2013, 14.00 - 16.00 uur

Cursusbijdrage: € 15,-

Locatie & informatie en aanmelding

Locatie: Alle cursussen onder A worden aangeboden door de Tiltenberg en vinden plaats op: De Tiltenberg, Centrum voor kerkelijke opleidingen van het bisdom Haarlem-Amsterdam, Zilkerduinweg 375, 2114 AM, (0252) 345 345, post@tiltenberg.org

Informatie en aanmelding: Bezoek onze website: www.tiltenberg.org

Onder het kopje 'cursussen' vindt u voor iedere cursus meer informatie en de mogelijkheid een aanmeldingsformulier te downloaden.

B Overig aanbod

1 Kerkmuzikale cursussen en activiteiten

1.1 Cursussen

De NSGV Haarlem-Amsterdam biedt in ons bisdom cursussen aan voor cantors, dirigenten, koorleden en organisten op diverse niveaus. Het doel van deze cursussen is het vergroten van muzikale kennis en praktische vaardigheden, zodat de deelnemers in staat zijn een waardevolle muzikale bijdrage te leveren aan de liturgie.

Als aanvulling hierop bieden we een basiscursus kerkmuziek aan. Hierin worden de deelnemers ingewijd in de brede traditie van de kerkmuziek, zodat ze beter toegerust zijn om een verantwoorde repertoirekeuze te maken voor de diverse liturgische vieringen. Deze cursus is nadrukkelijk ook bedoeld voor professionele musici die in een kerk actief zijn, maar in hun opleiding geen kerkmuziek hebben gehad.

Een cursus gaat van start bij voldoende aanmeldingen. Cursussen kunnen ook georganiseerd worden in samenwerking met een parochie of - liever nog - een aantal parochies in een regio of dekenaat.

Bedoeld voor: ieder die actief betrokken is bij de muziek in de liturgie.

Cursusleiding: Mark Heerink en Bert Stolwijk, medewerkers kerkmuziek van de NSGV Haarlem-Amsterdam.

NSGV Haarlem-Amsterdam

1.2 Studiedagen en andere activiteiten

In het komende seizoen vinden diverse studiedagen en andere educatieve activiteiten voor kerkmusici en koren plaats. Bij het ter perse gaan van deze folder waren gepland:

- Twee kinderkoorfestivals (6 oktober in Haarlem, 13 oktober in Purmerend), waarbij de dirigenten een opbouwend juryrapport meekrijgen.
- Studie- en contactdag voor organisten rond muziek uit de Franse barok (13 oktober in Schermerhorn).
- Zangdag advents- en kerstrepertoire voor dirigenten en koorleden (29 september in Noord-Scharwoude).
- Bezinningsdag rond adventsgezangen (9 november in de Abdij van Egmond).

Voor een actueel overzicht van de activiteiten: raadpleeg de agenda op www.nsgvhaarlem.nl of geef u op voor toezending van onze digitale nieuwsbrief Doorgeven.

Informatie en aanmelding:

NSGV Haarlem-Amsterdam, www.nsgvhaarlem.nl
Bert Stolwijk, diocesaan medewerker voor kerkmuziek, tel (023) 511 26 86
of bstolwijk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

2 Diaconale cursussen

Het jaarthema van de dienst Caritas is: *Bondgenoten*. Wat kunnen wij voor kwetsbare mensen in nood betekenen en wie zijn daar nog meer mee bezig? Welke organisaties weten de noden goed te vinden? En op welke manier kunnen we samenwerken? Het impulsaanbod is op deze vragen afgestemd.

Brochure Diaconaal Weekend

Voor het Diocesane Diaconaal Weekend – op 10 en 11 november 2012 – is een brochure ontwikkeld. De brochure bevat ideeën voor de organisatie van een Diaconaal Weekend in de parochieregio, met o.a. informatie over Bondgenoten en suggesties voor de liturgie. De brochure kan gedownload worden via Extranet of opgevraagd bij de dienst Caritas.

Bezielingsdag

De dienst Caritas organiseert in het voorjaar van 2013 een bezielingsdag voor diaconale vrijwilligers met als thema: *Je geloof in de diaconie*. Informatie over het programma, de plaats en datum wordt t.z.t. aan de parochies, PCI's, regiopastores voor diaconie en via de website van het bisdom bekend gemaakt.

Impulsavonden

Op verzoek van de parochieregio(s) kunnen impulsavonden worden verzorgd over uiteenlopende onderwerpen. De organisatie is bij deze avonden in handen van de parochieregio. De medewerkers van de

dienst Caritas verzorgen de inhoud van de bijeenkomst bij minimaal 10 deelnemers. Impulsavonden over de volgende onderwerpen zijn mogelijk:

- Introductie nieuwe PCI (Parochiële Caritas Instelling) leden
- Caritas (o.a. inleiding PCI werk en wat is Caritas)
- Financiën voor penningmeesters PCI
- Diaconaal Weekend
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- Katholieke Sociale Leer (in overleg met het Centrum voor de Sociale Leer van de Kerk)

Themabijeenkomsten

Parochieregio(s) kunnen themabijeenkomsten verzorgen met deskundigen van diverse bondgenoten. De medewerkers van de dienst Caritas kunnen bemiddelen in het contact met: Inloophuizen, Stichting Present, Justitiepastoraat, Ouderen, VluchtelingenWerk, Mensen zonder verblijfspapieren / Illegalen, Jongeren en drugsgebruik, ATD Vierde Wereld en de Voedselbank.

Bedoeld voor: (toekomstige) vrijwilligers in de Caritas, bijv. in PCI's, diaconale werkgroepen.

Contactpersonen: Erik Sengers, Anita Witte en Ernst Meijknecht van de dienst Caritas.

Data en locatie: in overleg, bij een minimum aantal van 10 deelnemers.
Informatie over het aanbod: caritas@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

3 Studiedag voor nieuwe bestuursleden van een parochie

Een introductie met betrekking tot de verantwoordelijkheden van bestuursleden van een parochie binnen het kader van het Algemeen Reglement voor het Bestuur van een Parochie in de Rooms Katholieke Kerk in Nederland en het Diocesaan Beleid van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

Het programma bevat een algemene inleiding over de geschiedenis en het eigene van een kerkelijke rechtspersoon en het diocesaan beleid door Vicaris-generaal M. de Groot en Hulpbisschop. J. Hendriks. Specifieke workshops worden gegeven over de nota: Nieuwe Tijden Nieuwe Wegen (M. Frederiks en J. Hoekstra), Financiën en Bisschoppelijke Machtigingen

(E. Duijsens), Automatisering en Navision (S. van der Steen), Juridische praktijkvoorbeelden in relatie kerkelijk en burgerlijk recht (P. Nabben).

Bedoeld voor: alle nieuwe leden van een parochiebestuur. Zij krijgen daarvoor persoonlijk een uitnodiging bij of na hun benoemingsbrief.

Contactpersoon: M. Frederiks, stafmedewerker Kerkopbouw bisdom Haarlem-Amsterdam.

Datum en plaats: zaterdag 22 september 2012 in het Diocesaan Centrum te Heiloo.

Informatie en aanmelding: mfrederiks@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

4 Cursussen Geloofsopbouw

4.1 Impulsdag Geloofsopbouw

Een jaarlijkse Impulsdag om diegenen die actief zijn of willen worden op het gebied van jongerenpastoraat en/of catechese en/of huwelijk & gezin (geloofsopbouw) in de parochieregio's te ondersteunen. Een dag om zelf weer geïnspireerd en gemotiveerd verder te gaan met het belangrijke werk in de parochies. Er is een plenaire inleiding, een lunch met daarna workshops over diverse thema's. Met informatie- en materialenmarkt. Het thema van dit jaar is *de Missionaire kerk*. Wat kan een parochie(regio) betekenen voor mensen die weinig of niet-kerkbetrokken zijn? Hoe pak je dat aan op de terreinen van jongeren, catechese en (jonge) gezinnen?

Bedoeld voor: pastorale krachten en vrijwilligers op het gebied van geloofsopbouw.

Organisatie: dienst Geloofsopbouw bisdom Haarlem-Amsterdam (afdelingen Catechese, Huwelijk & Gezin en Jongerenpastoraat).

Datum en locatie: zaterdag 19 januari 2013, 10.30 tot 16.30 uur, Diocesaan Centrum, Hoogeweg 65 te Heiloo.

Bijdrage: € 5,- voorafgaand, € 7,50 op de dag zelf, excl. lunch.

Informatie en aanmelding: www.jongbisdomhaarlem.nl, info@jongbisdomhaarlem.nl

4.2 Toerustingsdagen eerste communie begeleiders

Er worden twee toerustingsdagen georganiseerd voor begeleiders van de eerste communie in de parochie(regio)'s. Op deze dag is er de gelegenheid om zelf (weer) toegerust te worden t.a.v. het begeleiden van kinderen op hun eerste communie. Daarnaast is er gelegenheid om met andere begeleiders ervaringen uit te wisselen. Ook is er een materialen-en boekentafel aanwezig.

Bedoeld voor: (a.s.)vrijwilligers, die meehelpt met de eerste communievoorbereiding.

Organisatie: onder verantwoordelijkheid van de afdeling Catechese i.s.m. boekhandel Het Kruispunt (Hoofddorp) en enkele vrijwilligers

Data en locaties: zaterdag 13 oktober 2012 in Hoofddorp, Kruisweg 1073 en zaterdag 10 november 2012 in het Diocesaan Centrum, Hoogeweg 65 te Heiloo. Op beide dagen wordt hetzelfde programma aangeboden. De dagen duren van 9.30 tot 15.30 uur.

Bijdrage: € 5,- voorafgaand, € 7,50 op de dag zelf, excl. lunch.

Informatie en aanmelding: ook voor meer informatie over het programma van de dagen, mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

4.3 Toerustingsdag vormsel begeleiders

Op deze dag is er de gelegenheid om zelf (weer) toegerust te worden t.a.v. het begeleiden tieners op het vormsel. Daarnaast is er gelegenheid om met andere begeleiders ervaringen uit te wisselen. Ook zal er een materialen-en boekentafel aanwezig zijn.

Bedoeld voor: (a.s.)vrijwilligers, die meehelpt met vormselvoorbereiding.

Organisatie: onder verantwoordelijkheid van de afdeling Catechese i.s.m. enkele pastorale krachten en vrijwilligers.

Data en locaties: zaterdag 20 april 2013 in het Diocesaan Centrum, Hoogeweg 65 te Heiloo. De dag duurt van 9.30 tot 15.30 uur.

Bijdrage: € 5,- voorafgaand, € 7,50 op de dag zelf, excl. lunch.

Informatie en aanmelding: ook voor meer informatie over het programma van de dag mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

4.4 Cursus huwelijksvoorbereiding

In zeven avonden worden inhoudelijke thema's behandeld, die voor velen een goede start van hun huwelijk betekenen. Elke avond bevat een inleiding op een thema en een deelgroep. Op verschillende avonden is er

ruimte voor een viering of een borrel.

Bedoeld voor: stellen die van plan zijn met elkaar te trouwen en overwogen of besloten hebben een kerkelijk huwelijk te sluiten.

Organisatie: Diocesane Commissie Huwelijksvoorbereiding.

Datum en locatie: 12, 19 en 26 september, 3, 10, 17 en 24 oktober 2012, Keizersgracht 218B in Amsterdam. De cursus wordt regelmatig op verschillende plaatsen in Amsterdam aangeboden, check hiervoor de website (zie hieronder).

Informatie en aanmelding: informatie over het actuele aanbod is te vinden op www.hoeksteen.org

4.5 Training Jongerenwerk

Hoe kun je als parochie(regio) relevant zijn voor jongeren en hoe zet je een jongerengroep op? In deze tweedaagse training komt op de eerste dag Corjan Matsinger spreken over de hedendaagse jongere en de ontwikkelingen in de jongerencultuur in relatie tot de kerk. Op de tweede dag zal ingegaan worden op hoe je jongerenwerk opzet in een parochie(regio): wat is ervoor nodig en hoe pak je het aan (de leeftijd na het vormsel)? Ook is er dan aandacht voor verschillende materialen die daarbij gebruikt kunnen worden.

Bedoeld voor: (a.s.) pastorale krachten en vrijwilligers in het jongerenwerk.

Organisatie: de afdelingen Jongerenpastoraat en Catechese.

Data en locaties: zaterdag 9 februari en zaterdag 2 maart 2013, beide in het Diocesaan Centrum, Hoogeweg 65 te Heiloo.

Bijdrage: € 45,- voor beide dagen incl. materiaal en lunch (aanbevolen is om beide dagen te volgen. De kosten voor één dag zijn € 25,-).

Informatie en aanmelding: bij voorkeur via www.jongbisdomhaarlem.nl of anders via info@jongbisdomhaarlem.nl

4.6 Informatieavonden Wereldjongerendagen Rio de Janeiro (2013)

Drie informatieavonden om meer te weten over de ins en outs van de reismogelijkheden naar de WJD, die in juli 2013 in Brazilië worden gehouden. Aspecten als voorbereiding op de reis, reisprogramma, ideeën voor fondswerving en het thema veiligheid komen aan de orde.

Bedoeld voor: jongeren, ouders van jongeren, begeleiders van jongeren, pastorale krachten.

Datum en locatie: 27 september 2012, Westelijk Halfrond 1, Amstelveen; 10 oktober, Kloosterhof, Dorpsstraat 516 te Langedijk.

Er zal ook nog een informatieavond worden georganiseerd in Volendam. De avonden beginnen allen om 19.30 uur.

Informatie en aanmelding: www.jongbisdomhaarlem.nl en info@jongbisdomhaarlem.nl

4.7 Overige cursussen

De vormingscursus *Op reis in het Land van Geloven* gaat vanaf september 2012 opnieuw op een aantal plaatsen in ons bisdom van start. Op zaterdag 8 september 2012 vindt er een Ontmoetingsdag plaats voor deelnemers en begeleiders in de abdij van Egmond. Daarnaast staat de dag open voor een ieder die iets meer wil ervaren van de werkwijze van de cursus. Op zaterdag 20 april 2013 is er een Trainingsdag voor begeleiders in het Diocesaan Centrum in Heiloo. Voor meer informatie: www.landvangeloven.nl. Op diverse plaatsen worden cursussen van *het Katholiek Alpha Centrum* gegeven, o.a. de Alpha cursus, de CaFE cursus (Catholic Faith Exploration) en de internetcursus *Waarom Jezus? rk*. Voor meer informatie: www.rk-alpha.nl. Voor het cursus- en retraiteaanbod in het *Heiligdom Onze Lieve Vrouw ter Nood* te Heiloo, kijk op www.onzelievevrouwtternood.nl

Datum en locatie: 8 september 2012, 10 – 16 uur, Diocesaan Centrum, Hoogeweg 65, Heiloo.

Informatie: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl onder afdeling 'Catechese' of bij Mirjam Spruit: mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Aanmelding: via info@onzelievevrouwtternood.nl

NB Van 11 tot 12 uur zal er speciaal voor de begeleiders de gelegenheid zijn met elkaar uit te wisselen over hoe u de voorbereiding en wellicht een natraject (catechumenaat) vormgeeft. Laat s.v.p. weten als u hierbij wilt zijn, via mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Vormingsaanbod

Bisdom Haarlem-Amsterdam | De Tiltenberg

Opleidingen, cursussen, studiedagen en impulsdagen

De cursussen, studiedagen en impulsdagen van het bisdom en De Tiltenberg zijn bedoeld voor iedereen die zich meer over de verschillende aspecten van het katholieke geloof wil leren of zich daarin wil verdiepen.

De activiteiten vinden plaats op verschillende locaties in het bisdom Haarlem-Amsterdam, onder andere De Tiltenberg in Vogelenzang en het Diocesaan Missionair Centrum (Julianaklooster) in Heiloo.

Bisdom Haarlem-Amsterdam

023 - 511 26 00
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

De Tiltenberg

(0252) 345 345
www.tiltenberg.org

Vakantietijd...

De vakantietijd is voor veel mensen een welkome break in het lopende, vaak drukke werk- of schooljaar. Even niets hoeven, even niets moeten. Tijd voor elkaar, het gezin of de familie, uitrusten, bijkomen en de natuur in. Vaak is het ook een tijd om je te bezinnen op je relatie met jezelf, de ander en God. Ben ik het afgelopen jaar goed omgegaan met mezelf? Met de mensen die mij zijn toevertrouwd? Met God?

Levenslang leren

Zoals elke belangrijke relatie het steeds weer vraagt om erin te blijven investeren, zo is dat ook het geval met de relatie met God. Levenslang blijven leren, gaat niet alleen op voor onze baan of onze persoonlijke ontwikkeling, maar ook voor onze relatie met God. Dat is voor veel katholieken helaas een vreemd idee. Velen denken dat het leren in gelovige zin stopt bij de vormselcatechese. Terwijl het dan pas begint... Vanuit inzichten uit de ontwikkelingspsychologie wordt bovendien duidelijk dat volwassenen in verschillende fasen van hun leven opnieuw geconfronteerd worden met (religieuze) vragen. Daarom is ook permanente religieuze vorming en verdieping noodzakelijk in de verschillende fasen van ons leven. Daarom is een permanent catechese- en vormingsaanbod voor volwassenen in de parochie(regio), vanuit het bisdom en spirituele centra ook zo belangrijk.

Verlangen

Hierbij wil ik u eens uitnodigen om na te denken over uw eigen geloofsontwikkeling tot nu toe en wat u zich voor de komende jaren zou wensen. Voelt u in zich het verlangen om u te verdiepen in uw relatie met God? Dat is niet raar, want God legt zelf dit verlangen in het hart van mensen om Hem beter te leren kennen en moedigt ons zachtjes aan daar iets mee te gaan doen. Misschien is het een oproep om het komende jaar daar iets mee te gaan doen en er serieus werk van te maken. Een mogelijkheid hiertoe biedt wellicht het vormingsaanbod van uw parochie(regio) of het vormingsaanbod van het bisdom en de Tiltenberg. Voor meer informatie over dit laatste aanbod, zie hieronder.

Vormingsaanbod bisdom en Tiltenberg

De folder met het vormingsaanbod van het bisdom voor het komende seizoen (2012 – 2013) is verschenen. In deze folder zijn tevens de kortlopende cursussen van de Tiltenberg, het centrum voor kerkelijke opleidingen van ons bisdom in Vogelenzang, opgenomen.

Dit jaar zal een aantal cursussen speciaal in het teken staan van het Jaar van het Geloof (dat 11 oktober a.s. geopend wordt en duurt tot 24 november 2013). Dat zijn onder meer cursussen over *Wat is Geloven*, het *Tweede Vaticaans Concilie*, *Christelijke kunst*, *Theologie van de spiritualiteit* en een Impulsdag over *de Missionaire kerk*.

U vindt alle informatie in het speciale katern in het midden van dit nummer van Samen Kerk.

U kunt het katern eventueel apart bewaren. Extra exemplaren van de folder zijn aan te vragen via >> info@jongbisdomhaarlem.nl Ook is de folder digitaal te vinden via

>> www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl <

Mirjam Spruit

Catechese

Vormingsaanbod

Bisdom Haarlem-Amsterdam | De Tiltenberg

Cursussen, studiedagen en impulsdagen

2012-2013

Bisdom Haarlem-Amsterdam
023 511 26 00
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl
De Tiltenberg
0252 345 345
www.tiltenberg.org

HORIZONTAAL

1 middeleeuws wapen, 9 grondbeginsel, 17 mannelijk dier, 18 metalen spijl, 20 lofdicht, 21 nul, 22 voegwoord, 24 licht breekbaar, 26 soort hagedis, 29 vismand, 30 hoofddekseel, 32 bid (Lat.), 34 aanstonds, 35 krediet, 37 bezinksel, 39 tandwiel, 41 oud-Hollands meubelstuk, 43 broeksluiting, 45 cowboyfeest, 47 drank, 48 muzieknoot, 49 kerkelijke gemeente, 51 onbepaald vnv., 53 te koop aangeboden (afk.), 54 kerkdienst, 55 vlaktemaat, 56 ruim vertrek, 57 regenjas van vissers, 59 rechtsvordering, 60 lithium (afk.), 61 ter attentie van (afk.), 63 hoofdengel, 64 groot ongeval, 67 appel, 70 mond-en-klauwzeer (afk.), 72 voertuig, 73 jongensnaam, 75 geurige plant, 77 varken, 80 poetsmiddel, 81 bevallen, 83 strandkleding, 85 uniek, 87 per persoon (afk.), 88 zure kers, 89 Europeaan, 90 sneeuwschaats, 92 zwart agaat, 94 lichamelijke oefening, 95 Algemene Loterij Nederland (afk.), 96 projectieplaatje, 97 mannetjespaard, 99 oude, Franse munt, 100 gestalte, 102 niet rechtstreeks, 103 aarden kruik, 105 waterdier, 107 succesnummer, 109 automerk, 111 elektrisch geladen deeltje, 112 lidwoord, 113 toetsinstrument, 116 belegen, 117 biljartstok, 118 rustplaats, 119 kerkelijk gebied v.e. bisschop, 120 stoomschip (afk.), 122 stevig gebouwd, 124 pl. in Noord-Brabant, 127 verpakkingsgewicht, 128 grafisch kunstwerk, 130 briefkoord, 132 oneerlijk, 134 vrouw van Jakob, 135 niet gejaagd, 137 voorzetsel, 139 werktuig om te hijsen, 142 hondenras, 143 zangstem, 145 soort haarcrème, 146 noordoost (afk.), 147 dochter van Cadmus, 148 vriendelijk, 149 naaldboom, 150 lof, 151 spie, 152 Nederlandse Politiebond (afk.), 153 werklust, 154 wettig betaalmiddel, 156 bevel, 157 religieuze handeling, 159 een discipel, 161 pl. in Gelderland, 162 dun (bij dranken), 164 verlaagde toon, 166 lucht, 168 wilde duif, 170 ton, 172 fut, 174 platvis, 175 vreemde munt, 176 rijgsnoer, 178 midden, 180 symbool nikkel, 181 berggeel, 183 meisjesnaam, 184 vreemde taal, 186 voordeel, 188 koeler in een auto, 189 deel v.h. spoor.

VERTICAAL

1 lichaamsdeel, 2 lage rivierstand (afk.), 3 moed, 4 Europese munteenheid, 5 deel v.e. kachel, 6 Griekse godin, 7 radium (afk.), 8 genetische stof, 10 vrucht, 11 pl. in Gelderland, 12 Frans lidwoord, 13 Economische Zaken (afk.), 14 tanden en kiezen, 15 roemen, 16 tropische vis, 19 Gemeentelijke Geneeskundige Dienst (afk.), 23 automerk, 25 vreselijk, 27 vaartuig van Noach, 28 treurdicht, 31 land in Afrika, 33 doorwaadbare plaats, 35 niet rechts, 36 voetbalclub uit Nijmegen, 38 bruto, 39 gard, 40 niet helemaal, 42 plompweg, 44 braad, 45 siddering, 46 machinesmeerder, 48 verkeerde daad, 49 tropische boom, 50 graangewas, 52 godsdienstig gebouw, 54 diereengeluid, 58 muziekgenre, 59 tijdrekening, 62 ontgoocheling, 65 gastvrouw, 66 oud-Egyptische koning, 68 vogelbek, 69 wenk, 71 aangenaam, 73 bittere, alcoholische drank, 74 glazen veranda, 76 aanwijzend vnv., 78 grasland, 79 rivier in Afrika, 81 lage mannenstem, 82 proper, 84 Egyptische godin, 86 Engelse jenever, 91 soort kerk, 93 hogesnelheidstrein, 95 golfterm, 96 verdroogd, 97 primitieve woning, 98 Italiaanse vrouw, 99 getal, 100 schrijfgerei, 101 voetbalterm, 103 voor beide seksen gelijk, 104 naschoolse opvang (afk.), 105 ruitersitting, 106 soort koord, 108 bladvezels v.d. agave, 110 sloom, 112 gedeelte, 113 energie, 114 vaste verblijfplaats, 115 grootmoeder, 117 Koninklijke Militaire Academie (afk.), 118 betovering, 121 voetstuk, 123 ondiepte in zee, 125 vervoermiddel, 126 boom, 129 dier, 131 zeggenschap, 133 hemelwater, 136 soort onderwijs (afk.), 138 niet klaar, 140 jaargetijde, 141 deel v.e. bestek, 143 riv. in Italië, 144 vol scheuren, 146 atoomkerndeeltje, 148 vrucht, 149 mager, 150 graveur, 151 rooms-katholieke geestelijke, 152 muziekterm, 154 sporenplant, 155 bladgroente, 157 aanwijzend vnv., 158 peil, 160 worstvlees, 162 meedogenloos, 163 opening, 165 inhoudsmaat, 167 kruisboog, 169 zwaardwalvis, 171 jongensnaam, 172 vreemde munt, 173 vreemde taal, 176 boerenbezit, 177 Europeaan, 178 middelbaar technisch onderwijs (afk.), 179 tennisterm, 182 het Romeinse Rijk (afk.), 183 bruto (afk.), 185 internetprotocol (afk.), 187 tantalium (afk.).

141	55	135	95	152	93	111	25	:	170	115	167	123	126	51	146
44	168	59	176	147	145	99	102	4	109	78	185	64	112	61	

1		2	3	4		5	6	7	8		9	10	11	12		13	14	15	16
		17				18				19		20				21			
22	23		24		25				26		27				28		29		
30		31		32				33		34				35		36			
37			38				39		40		41		42						
	43			44		45				46		47						48	
49				50					51		52		53				54		
55				56					57				58				59		
60			61				62		63						64				65
		66		67		68		69		70				71		72			
	73		74		75				76			77	78		79		80		
81			82		83					84		85			86			87	
88							89				90	91			92		93		
94						95				96				97					98
						99				100				101				102	
103		104		105					106				107				108		
109			110					111				112				113		114	115
			116					117				118			119				
120	121		122		123				124	125				126		127			
128		129		130					131	132					133		134		
135			136						137	138				139			140		141
142						143					144				145				146
	147					148								149				150	
151				152					153				154				155		
156			157						158	159		160				161			
		162							163	164				165	166				167
168	169							170	171				172		173		174		
175						176				177		178				179		180	
181			182		183				184	185					186		187		
188										189									

Stuur uw oplossing voor 1 september naar: Redactie Samen Kerk, oplossing zomerpuzzel, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Onder de goede inzenders verloten wij tien cadeaubonnen.

Liturgist Ko Schuurmans uitgeluid met Bavopenning en zangbundel

Liturgist Ko Schuurmans is vrijdag 8 juni met een afscheidsreceptie uitgeluid. Bij die gelegenheid onderscheidde de Bisschop hem, met de diocesane Bavopenning.

Ko Schuurmans, in 1947 geboren in Zaandam, studeerde sociale Geografie aan de toenmalige GU in Amsterdam. Tijdens zijn leraarschap begon hij een studie theologie aan de KTHA in Amsterdam. In 1985 werd hij medewerker, later directeur van het Diocesaan Pastoraal Centrum. Ook toen dat werd opgeheven, bleef hij aan het bisdom verbonden als liturgist. Onder de trouwe lezers van Samen Kerk was hij bekend én geliefd vanwege zijn maandelijkse bijbelrubriek, die hij al vanaf het prille begin van het bisdomblad schreef.

De afscheidsreceptie, waarbij meer dan tweehonderd mensen acte de présence gaven liet zien dat het werk en de persoon van Ko Schuurmans niet onopgemerkt zijn gebleven. Van het bisdom kreeg hij een bundel met liederen van zijn hand aangeboden. Ko Schuurmans, gehuwd met Marian en vader van drie kinderen en één kleinkind, zal zich in de komende tijd naar verwachting meer als familieman gaan ontplooiën. <

De ondergang van de theologie als wetenschap?

De grote Thomas van Aquino bepleit vurig de status van de theologie als wetenschap. *An theologia sit scientia*: is theologie een wetenschap? *Videtur quod non*, het lijkt wel van niet, zegt Thomas, want theologie is vroomheid en wijsheid, geen kennis zoals andere wetenschappen, die zich op empirische bewijzen beroepen. Maar toch betreft het hier de koningin der wetenschappen!

Thomas leefde in een tijd die nog maar sinds een eeuw had kennisgemaakt met universiteiten: Bologna, Parijs, enzovoort. Niet iedereen was blij met de geboorte van de academische theologie: Bernardus vond dat de theologie in kloosters thuis hoorde en niet het goddelijk geheim moest fileren. Hoezeer dat geluid ook begrijpelijk is, Bernardus heeft het verloren en de theologie heeft een roemruchte geschiedenis als academische wetenschap. De theologie kon worden verrijkt met studie van klassieke en Semitische talen, met archeologie en met studie van Oosterse liturgieën, met psychologie en met godsdienstsociologie. Zo werd de theologie steeds meer een wetenschap die zich kon verantwoorden voor het forum van de kritiek. Volgens Thomas is dat ook de taak van de theologie: het geloof op zoek naar inzicht en telkens bereid zich te verantwoorden voor het form van de kritische rede. Dat is theologie als academische wetenschap en zo blijft ze in mijn ogen koningin, veeleisend, geen enkele wetenschap negerend, maar alles beziend in het licht van God. Volop academisch tot onze tijd.

Ik begrijp werkelijk niet dat zo weinig mensen uit historisch oogpunt alleen al geen alarm slaan. De theologie dreigt overal in Nederland te verdwijnen uit de academische wereld: geesteswetenschappen en studie van rituelen kunnen daarvoor geen vervanging zijn. Laten we eens kijken naar de plaats waar ik zelf heb gestudeerd, het aloude Utrecht. Achter de Dom is de Voetiusstraat en inderdaad heeft daar de grote theoloog en kenner van het Arabisch Gisbertus Voetius gewoond, vanaf 1641 eerste rector van de Universiteit. De theologische faculteit in Utrecht was neutraal (staatsfaculteit), maar verbonden met de protestantse kerkelijke opleiding. Toen ik zelf katholieke theologie studeerde, was er volop samenwerking met deze faculteit. Ik kreeg islam van de grote islamoloog Jacques Waardenburg, gnosis van de kleurrijke Quispel, Nieuwe Testament van Van Unnik, allen wetenschappers van internationaal statuut. Koptisch, Syrisch, Ugaritsich, het kon

allemaal. Ook onze eigen katholieke faculteit mocht er wezen: de theoloog Ferdinand de Grijs, de filosoof Theo Zweerman o.f.m., de psycholoog Harry Stroeken, de exegeet Theo de Kruijff, om maar enkelen te noemen. En dan noem ik nog niet mijn leraar Yehudah Aschkenasy, die mij inleidde in de geheimen van het jodendom.

Gordijntje

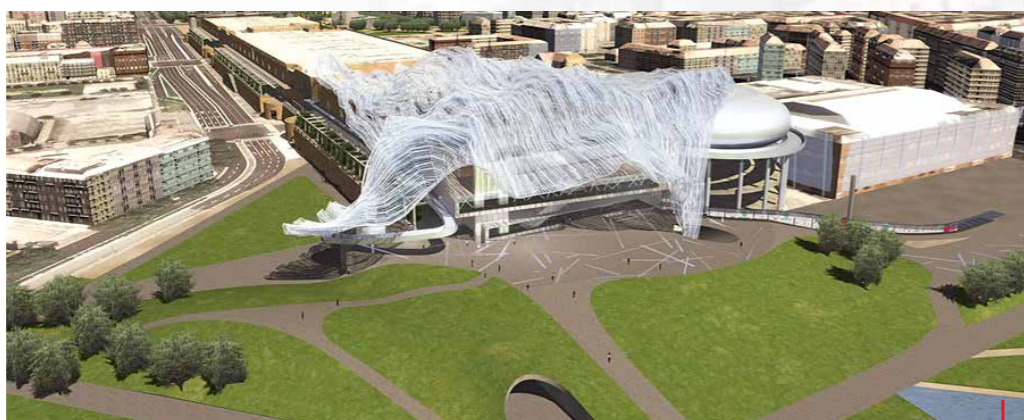
Nu bestaat de Faculteit Katholieke Theologie gelukkig nog steeds, dus de katholieke theologie is nog niet verloren voor de academische wereld. De protestantse theologie in Utrecht is echter nagenoeg verdwenen! Drie-en halve eeuw nadat de grote en zeergeleerde Anna Maria van Schuurman naar de colleges van Voetius luisterde, achter een gordijntje, maar toch, is de theologie verdampt. Hoeveel ik van protestantse theologen als Miskotte, Karl Barth en anderen heb geleerd, is moeilijk aan te geven: ik heb ze altijd als inspirerende aanvulling op mijn katholieke theologie ervaren, met hun grote liefde voor de bijbel en hun diepgaande confrontatie met de moderne cultuur, niet bang om daar loodrecht op te staan en tegenin te gaan! De theologie is een veeleisende koningin der wetenschappen, met enkel vroomheid laat ze zich niet paaien, al is dat onmisbaar. De theoloog Joseph Wissink en de bisschop Gerard de Korte zijn nog steeds levend bewijs van die inspirerende uitwisseling tussen katholicisme en protestantisme.

Het is niet mijn taak om een pleidooi te houden voor de katholieke theologie: het gaat me hier om een ontwikkeling die héél de theologie in Nederland betreft. Zoveel is zeker: als de theologie uit de academie verdwijnt, lijdt het maatschappelijk debat grote schade, het intellectuele en culturele gehalte holt achteruit en de interactie tussen theologie en de andere wetenschappen wordt een achterhoedegevecht. Is het werkelijk zo dat katholieken in Nederland hun geloof niet langer met een serieuze wetenschappelijke houding kunnen verbinden en de confrontatie met academische collega's liever mijden? Dan is de erfenis van Thomas wel definitief ter ziele! Modieuze studierichtingen die vooral een maximum aan postmoderne openheid beloven, kunnen geen vervanging zijn voor de academische theologie. Laten we pal staan voor onze koningin der wetenschappen! Samenleving en kerk hebben haar nodig. <

Prof. dr. Marcel Poorthuis
Faculteit Katholieke Theologie

Gezinsleven, werk en vieren

Wereldfamiliedagen Milaan 2012

Congrescentrum Fieramilanocity – Mico te Milaan

Van woensdag 30 mei tot en met zondag 3 juni 2012 werden in Milaan, in Noord Italië, de zevende internationale WereldFamilieDagen gehouden. Die begonnen met een internationaal theologisch pastoraal congres. Het thema: Gezinsleven, Werk en Vieren. Gerard Wijers sss maakte een verslag voor Samen Kerk.

Het congres begon meteen met de constatering dat het gezin de eerste en onvervangbare school is van de samenleving. Het kind leert er de verschillende realiteiten kennen (man, vrouw, jongen, meisje, generatieverschillen). Het gezin is constituerend voor de cultuur en de samenleving. Volgens professor Luigi Bruni zijn gezinnen de eerste slachtoffers van de economische crisis. In het kapitalistisch systeem wordt alles in geld uitgedrukt. Menselijke verhoudingen worden vastgelegd in contracten en met geld afgekocht. Menselijke arbeid is echter ook een roeping, waarin de mens zich kan realiseren en waardoor hij gewaardeerd wordt om zijn bijdrage aan de samenleving. Het gezin is bij uitstek de plaats om het 'gratuite' te leren en te realiseren: werk dat wordt verricht uit liefde, zonder tegenprestatie. Denk maar aan de belangeloze zorg van de ouders voor kinderen, en later van kinderen voor hun ouders. Gratuite inzet voor elkaar is niet hetzelfde als gratis. Gratis betekent voor niets; gratuit betekent onbetaalbaar.

Werk

De tweede dag van het congres ging met name over het aspect Werk. Ook in het heilig Huisgezin speelt werk een belangrijke rol. Jozef was timmerman en Jezus was de zoon van de timmerman. Werk hoort bij het gezin. Werk geeft het gezin de mogelijkheid zich te realiseren. Werk draagt ook een subjectief element in zich. Werk ontwikkelt een dynamiek tussen vrijheid en creativiteit. Het behoort voldoening te geven en mogelijkheden tot voortdurende vorming te bieden. De toegang van beide ouders tot de arbeidsmarkt zoals dat in Europa zeer gepromoot wordt, heeft grote sociale gevolgen. Het gezin wordt kwetsbaarder. Kinderen die opgroeien zonder voldoende aandacht van de ouders, worden moeilijk of niet volwassen.

Feest in het leven van het gezin vertrekt bij de zondag. Deze dag is niet alleen een dag van niet-werken, van vrije tijd hebben, maar de Dag van de Heer, waarvan de Eucharistieviering het hart is. Professor Blanca Castilla uit Madrid behandelde het thema Feest in antropologisch en theologisch perspectief. De hemel is het Huis van de Vader, waar een rijk voorzien bruiloftsmaal

staat aangericht en waar de gasten goed gekleed naar toe gaan. In het gezin moet telkens weer opnieuw ontdekt worden dat de gezinsleden een geschenk zijn, in staat om zich te geven. De persoon realiseert zichzelf door zich te geven aan de ander, zoals ook de drie personen van de Drieëenheid: Vader, Zoon en H. Geest, zichzelf volledig realiseren door zich te geven aan de ander.

Feesten moet worden geleerd. Het gaat niet om oppervlakkige emoties en gevoelens, het gaat ten diepste om bewondering van wat groter is. In onze jachtige samenleving moeten we tijd maken voor het samenzijn met onze kinderen in God. Dat doen we met wijsheid en zelfgave. Feesten is gezond voor iedereen. God wil erbij zijn. Zondag is een feestdag aan het altaar in de kerk en aan de tafel thuis.

In zijn slotwoord concludeerde kardinaal Antonelli dat het gezin op de eerste plaats een gegeven is dat beantwoordt aan de verlangens van mensen. Dat was gisteren zo, is vandaag zo en zal morgen ook zo zijn. Geloof, hoop en liefde zullen hieraan ook in onze tijd een nieuwe en krachtige impuls geven.

De volledige teksten van de voordrachten zijn te vinden op >> www.family2012.com en zullen later ook worden uitgegeven in diverse talen. Ik ben dankbaar en blij dit congres te hebben mogen meemaken. <

Gerard Wijers s.s.s.
Afd. Huwelijk en Gezin

Een terugblik op 2011 – 2012

De zomervakantie is in zicht en daarmee komt er een eind aan het seizoen 2011-2012. Op het jongerenpastoraat kijken we daarom alweer uit naar het volgende seizoen, maar het is misschien ook niet gek om eens terug te kijken. Wat is er allemaal gebeurd in het afgelopen jaar? Waar mogen we dankbaar voor zijn?

Het seizoen begon met de Wereld Jongeren dagen naar Madrid. 161 jongeren en begeleiders uit ons bisdom gingen op reis en kwamen geïnspireerd thuis. Geïnspireerd door de ontmoetingen met (twee miljoen) andere jongeren, de gebedsavonden en de dagen zelf in Madrid.

Eén van die nieuwe initiatieven die uit de Wereld Jongerendagen voortkwamen waren de "avondjes Andorra". Onderweg naar de Wereld Jongerendagen deden vele jongeren bij een tussenstop in Andorra een nieuwe

ervaring op. Zo was er een gebedsavond met aanbidding en biechtgelegenheid. Jongeren vroegen of dit soort avonden ook in Nederland konden worden georganiseerd. Inmiddels zijn er vier avonden met ca. 25 jongeren geweest.

Drie vormingsweekenden: Na de Wereld Jongerendagen organiseerden de bisdommen Utrecht, Den Bosch en Haarlem- Amsterdam drie verdiepende vormingsweekenden voor 65 deelnemers. Iedere deelnemer kreeg een eigen persoonlijk begeleider, boeken en huiswerkopdrachten mee.

Er verzamelde zich een hele nieuwe 'community' op facebook (Jong Bisdom Haarlem- Amsterdam) waaruit ook vele andere nieuwe initiatieven ontstonden.

Verschillende parochies hebben eigen jongerenkoren en/ of jongerengroepen zoals 'life-teen' of een eigen 'Rock Solid' groep bijvoorbeeld.

Het jongerenplatform van ons bisdom

Om een aantal van deze activiteiten mogelijk te maken, wordt het jongerenpastoraat ondersteund door het jongerenplatform. Dit is een groep jongeren, afkomstig uit verschillende plaatsen van het bisdom. Ze komen één keer per maand bij elkaar om te vergaderen over de te organiseren activiteiten. Zij zetten zich het hele jaar vrijwillig in onder leiding van Gert-Jan Boon. De avonden beginnen altijd met een maaltijd met daarna een verdiepend moment. Erik Kreike (20 jaar) is dit jaar voor het eerst bij het jongerenplatform.

Erik Kreike: "Zondag 2 oktober van vorig jaar werd ik op de afsluitende reünie van de Wereld Jongerendagen op Kaageiland gevraagd of ik mij zou willen inzetten voor het jongerenplatform. Met de Wereld Jongerendagen nog vers in het geheugen leek het mij een zeer de moeite waard

om mij in het platform voor de jongeren van het Bisdom Haarlem-Amsterdam in te zetten. Terugkijkend op een mooi jaar met veel activiteiten kan ik alleen maar zeggen dat het die moeite zéker waard is geweest. De maandelijkse bijeenkomsten waren mede door verdiepingsmomenten en de ontmoeting met andere platformleden iedere keer weer zeer geslaagd met als hoogtepunt, wat mij betreft, het organiseren van de WereldjongerenDag/Weekend op 31 maart en 1 april. Hier kwam alles van weken voorbereiding bij elkaar. Het voldane gevoel van dat zich die zondagavond van mij meester maakte heb ik zeker nog drie weken vast kunnen houden. Na dit eerste jaar bij het Jongerenplatform kan ik alleen maar hopen dat het jaar dat voor ons ligt minstens net zo mooi mag worden als het voorbije jaar. De Wereld Jongerendagen 2013 in Rio staan voor de deur en met dat doel voor ogen denk ik dat dat zeker moet gaan lukken."

Wat gebeurde er nog meer?

November 2011:

- Twee volle bussen reden met 98 jongeren uit ons bisdom naar de Katholieke Jongerendag. Thema van de dag was 'vuur', met onder anderen Antoine Bodar als hoofdspreker.
- Bijna 200 jongeren uit ons bisdom zetten zich tijdens het weekend van DiaconAction in voor verschillende diaconale activiteiten. Een groep uit de Wieringermeer verzamelde bijvoorbeeld levensmiddelen in voor een voedselbank.

December 2012:

- Jongeren uit Langedijk nodigden jongeren uit ons bisdom uit voor een kerstdiner.

Maart 2012:

- Jongeren uit het gehele land lopen mee met de Stille Omgang in Amsterdam. Het jongerenprogramma was voor het eerst in de St. Nicolaaskerk, vlak naast het Centraal Station.

April 2012:

- Bijna 100 jongeren namen op Palmzondag deel aan de Wereld JongerenDAG in Langedijk. Een aantal jongeren kwam zaterdagavond al naar Langedijk en overnachtte in gastgezinnen. Tijdens dit weekend klonk het officiële startsein voor de voorbereidingen van de Wereld Jongerendagen in Rio de Janeiro.

- Ruim 1000 vormelingen kwamen in de kathedraal bij elkaar voor de BAVO-dag en beklommen de toren, spraken met mensen over bezieling en kregen een theatervoorstelling te zien.

Mei 2012:

- Ruim 60 vormelingen werden tijdens de diocesane vormselviering in Heiloo gevormd door mgr. Punt en mgr. Hendriks.

Juni 2012:

- Jongerengroep KAN 't FF?! uit Kortenhoeft organiseerde een jaarafsluiting voor alle jongeren uit het bisdom. Een H. mis met mgr. Punt, workshops als kanoën, geocachen, rozenkrans knopen en cocktails maken. Tot slot ook nog een BBQ.
- Voor het eerst dit jaar had de St. Jans processie ook een eigen jongerenprogramma met o.a. zanger Mario Raadwijk en zuster Elvira Maria.

>> 13-16 juli 2012
Mini-tienerkamp in Vogelenzang

>> 27 september 2012
WJD Rio informatieavond Amstelveen

>> 10 oktober 2012
WJD Rio informatieavond Langedijk

>> 4 november 2012
Katholieke Jongerendag, Den Bosch

>> 16-18 november 2012
DiaconAction

>> 28 dec – 2 jan
Jongerenontmoeting Taizé in Rome

>> 19 januari 2013
Impulsdag Geloofsopbouw in Heiloo

>> 9 februari 2013
Trainingsdag I jongerenwerk in Heiloo

>> 2 maart 2013
Trainingsdag II jongerenwerk in Heiloo

>> 16 maart 2013
Stille Omgang in Amsterdam

>> 24 maart 2013
Wereld JongerenDAG

>> 6 april 2013
BAVO-dag voor vormelingen in Haarlem

>> 18 mei 2013
Diocesane vormselviering in Heiloo

>> 13-31 juli 2013
Wereld Jongerendagen in Rio de Janeiro

Meer informatie:
www.jongbisdomhaarlem.nl

Bisdom van Haarlem

Rouwvieringen

Vroeger was de liturgie rond het afscheid van een dode duidelijk. Je had het missaal waar alles in stond en je hoefde het als voorganger alleen maar te volgen. Doorsnee werd er ook niet geprekeerd in een afscheidsviering. Mede door de liturgievernieuwingen van na het Tweede Vaticaans Concilie is er veel veranderd. Na een periode van gebrek aan rituelen zijn we nu aangekomen in een tijd waarin afscheidsvieringen dikwijls vol zijn van oude en ook nieuwe rituelen. Maar waar kies je voor en wat zeg je? Welke bijbelteksten laat je klinken? Iedere dode is immers uniek en met standaardformuleringen ben je er niet meer.

Het Tijdschrift voor Verkondiging komt ons daarin tegemoet met een special over Rouwvieringen – exegese en preken. Eerder liet dit tijdschrift al themanummers verschijnen voor doop- en huwelijksvieringen. In deze uitgave vind je een veertiental exegeses van een bijbeltekst en een daarbij passende preeksuggestie. Zij komen voort uit de praktijk en hebben gefunctioneerd bij het afscheid van bijvoorbeeld een doodgeboren kindje, een zelfdoding of het afscheid van een stokoude man. Je treft ook een artikel aan dat pleit voor het in de leer gaan bij de oude rituelen om die vervolgens nieuw in te vullen om zo te komen tot het oplichten van het verhaal van de overledene in het Verhaal van God met zijn mensen. Daarnaast een boeiend artikel over dood en hiernamaals in de bijbel. Dan volgen de veertien bijdragen van de bijbeluitleggers en pastores.

Het boekje "Rouwvieringen" is een leerzame uitgave geworden, die goed weergeeft hoe in onze dagen met het afscheid van een dode wordt omgegaan en een richting wijst om in een steeds meer seculiere samenleving het bevrijdend verhaal van God met ons mensen te laten klinken. Voor pastores en vrijwilligers die voorgaan in afscheidsvieringen!

Ko Schuurmans

Henk Janssen en Klaas Touwen (redactie), *Rouwvieringen – exegese en preken*, uitgeverij Skandalon, Vught, 2011, ISBN 9789490708382, 96 pagina's, prijs € 12,95.

Brochure Diocesaan diaconaal weekend Zaterdag 10 en zondag 11 november 2012

De informatiebrochure over het *Diocesaan diaconaal weekend* van 10 en 11 november 2012 is nu ook digitaal beschikbaar. Deze brochure wil parochies en Parochiële Caritas Instellingen ondersteunen in het organiseren van een Diaconaal Weekend. Het geeft tips over het organiseren van het Diaconale Weekend, over het idee achter het Diaconale Weekend en geeft allerlei liturgische suggesties.

U kunt de brochure downloaden via de website van het bisdom:

>> www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Zie: afdelingen – diaconie.

Nieuw cursusprogramma Benedictijnse spiritualiteit.

Op 14 september zal de Benedictushof een open middag organiseren waar u kennis kunt maken met het najaarsprogramma. Enkele monniken en cursusbegeleiders geven hier uitleg over het aanbod. Op deze middag wordt ook het boek *Benedictijnse Spiritualiteit* van Yvonne Nieuwenhuijs gepresenteerd en kunt u kosteloos enkele korte workshops volgen, zodat u de smaak te pakken kunt krijgen.

Het programma is te vinden in het programmaboekje dat u op kunt vragen. Het is ook te vinden op de website van de abdij >> www.abdijvanegmond.nl waar u direct kunt inschrijven. Op deze website is sinds enkele maanden ook een webwinkel waar u boeken op het gebied van religie en spiritualiteit kunt bestellen.

'La Verna is gastvrij'

Open dag spiritueel centrum La Verna

Op 15 september houdt Franciscaans spiritueel centrum La Verna open dag. Diverse cursusleiders presenteren hun aanbod in de vorm van een workshop. Meer informatie en aanmelding vanaf begin september op de website:

>> www.laverna.nl Toegang is gratis.

Komt u ook op verjaardag bij Maria?

Zaterdag 8 september gedenken we het geboortefeest van Maria. Een dag die echte Maria-vereerders natuurlijk niet zomaar voorbij mogen, kunnen en willen laten gaan.

Om er een mooie en feestelijke voorbereiding van te maken, houden we dit jaar voor het eerst van donderdag 6 tot en met zaterdag 8 september een Maria-triduüm bij OLV ter Nood in Heiloo. U bent woensdagavond van harte welkom; we starten donderdagochtend. Rector Beemster en pater Wijers verzorgen diverse lezingen over de belangrijke plaats die Maria heeft in Gods heilsplan. Dagelijks vieren we de Eucharistie en worden speciale Mariavieringen georganiseerd. Op zaterdag, de eigenlijke verjaardag van Maria, komt Mgr. Hendriks met ons de

H. Eucharistie vieren. Is er een groter cadeau aan onze gezamenlijke Moeder denkbaar dan haar kinderen die zich rondom haar verzamelen?

Wij hopen dan ook van harte dat we haar deze dag(en) met velen kunnen eren. De kosten van het triduüm bedragen € 125,00. Aanmelding kan telefonisch of per email: >> e-mail: info@onzelievevrouwternood.nl, telefoon 072 505 1288. <

Cornelis J.M. van Leeuwen & Zoon
 Meubelmaker en Binnenhuisontwerper
 Belt 18 - 1777 HH - Hippolytushoef - Holland

Lectori Salutem,
 Meubelmakelaardij & Atelier maakt kerk- en wereldlijke meubelen op maat, naar uw of ons ontwerp, in alle houtsoorten en stijlen.
 Eveneens reparatie en restauratie of vermaken/aanpassen van bestaande meubelen en antieke objecten.
 Voor brochures en/of telefonische informatie:
 0227-59 3003 // 06-12789090

Omdat ieder vaarwel een bijzondere is...
 ...verdient ook u een bijzondere begeleiding.
 Capella is meer dan alleen begraven of cremieren.
 De begeleiding en zorgverlening vóór, tijdens en na de uitvaart zijn zondermeer de belangrijkste aspecten van Capella.
 Meedenken en meevoelen met de nabestaanden.
 Omdat ieder afscheid persoonlijk is.
 Henny Stoop

CAPELLA
 uitvaartverzorging Heiloo e.o.
 E.J. Potgieterweg 27 Heiloo • tel.: 072 532 0345

Wereldfamiliedagen Milaan 30 mei-3 juni 2012

De afsluitende viering

Wel eens met meer dan een miljoen (!) mensen op een veld gestaan? Of met meer dan een miljoen samen stil geweest? Echt stil! Of de Eucharistie gevierd? Tijdens de afsluitende vieringen van de wereldfamiliedag hebben we dat meegemaakt. Indrukwekkend! Wat had ik graag meer mensen uit ons nuchtere landje om mij heen gehad om dit samen mee te beleven. Er waren massa's tieners, twintigers, dertigers, behoorlijk wat veertigers en heel veel kinderen. Dit was geen grote groep individuen, het waren gezinnen: vaders en moeders met hun kinderen en allemaal waren we stil. Niet voor de Paus die indrukwekkend aanwezig was, niet omdat het moest, maar omdat we dat wilden. Stil om samen bij onze Vader, God te zijn. Ondanks alle verschillen, allemaal "broers en zussen" bij elkaar, uit alle rassen en naties en van alle leeftijden.

De boodschap tijdens de vieringen was een realistische. In deze tijd staat het gezin onder enorme druk van allerlei soort. Het politiek klimaat en de sociale en economische omstandigheden zijn voor een gezond gezinsleven vaak niet ideaal. Velen hebben moeite om financieel, maar ook relationeel het hoofd boven water te houden. Maar hier waren we samen in stilte en gebed. We konden weer moed opdoen om vol te houden en inspiratie om zo goed mogelijk keuzes in ons leven te maken, keuzes die gebaseerd zijn op wat werkelijk waarde heeft. Vol hoop zijn we weer teruggekeerd. Met heel diep in ons hart het sterke verlangen er de volgende keer weer bij te zijn. Philadelphia 2015, here we come! Wie wil mee? <

Lisette van Aken

Monumentenwacht Noord-Holland

Bouwkundige inspecties en adviezen aan particulieren, ondernemingen, stichtingen en overheden over monumentale gebouwen in Noord-Holland

- Beoordeling van offertes en prijsopgaven
- Bereikbaarheids- en veiligheidsplannen

info@monumentenwachtnoordholland.nl
 www.monumentenwachtnoordholland.nl

T: 075 6474588
 F: 075 6474593
 Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
 Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

Gespecialiseerd in begraafplaats werkzaamheden

Grafdelven | Ruimen van graven | Individuele op- en herbegravingen | Grafkelders
 Verzamelgraf kelders | Urn muren en kelders | Uitbreiding en herinrichting
 Groenvoorziening | Padverharding | Restauratie en onderhoud grafmonumenten

De Hout 47, 1607 HB Hem | tel. 0228-544 484
 mob. 06-539 691 11 | info@begraafplaatservice.nl

Vreker
 Begraafplaatservice BV

WWW.BEGRAAFPLAATSSERVICE.NL

IDEEËN IN BEELD
 www.novente.nl

ontwerp en productie van
 magazine | krant | boek
 huisstijl | folder | website
 scherpste prijzen voor drukwerk

novente
 vormgevers

UITVAARTVERZORGING
A. DE JONG

sinds 1966 een vertrouwd gezicht voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf
 Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
 Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
 www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de BGNU uitvaartverzekeringen

In memoriam Piet Alofs

Donderdag 24 mei is *Piet Alofs* overleden op 77 jarige leeftijd. Bijna 20 jaar assisteerde hij in bijna alle Zaanse parochies en verzorgingshuizen. Piet werd Salesiaan van Don Bosco en werd in 1965 priester gewijd. 34 jaar stond hij voor de klas op de Hubertusvakschool in Amsterdam. Hij assisteerde in die jaren in de Amsterdamse Chasséparochie. Piet was het levende voorbeeld dat een priester de liefde van God goed kan combineren met de liefde voor God én de liefde voor mensen. Die andere vonk sloeg in of over toen hij Agaath Bosma leerde kennen. Zij trouwden in 1972 en gingen in Krommenie wonen. Hun drie zonen werden geboren en later kwam daar hun pleegzoon bij. Piet noemde deze jaren

zijn gelukkigste jaren. Hij besteedde veel tijd aan de voorbereiding van zijn diensten, nam deel aan het pastoresberaad omdat hij niet een alleen op zondag langs komende pastor wilde zijn. Hij was een actief lid in de plaatselijke Raad van Kerken en volgde de ontwikkelingen in theologie en kerk nauwgezet via beeld, geluid, boeken en internet. Ze werden oma en opa, maar moesten ook ervaren dat een kleindochter en hun zoon Balder veel te vroeg overleden. Dit najaar ontving hij de ziekenzalving: 'Ik heb nu alle zeven sacramenten mogen ontvangen.' De kanker in zijn lichaam zaaide zich deze winter snel uit. Met zeer velen hebben we afscheid van hem genomen en met vele collega's van allerlei kerken hebben we de zegenbede 'De Levende zegene en behoeve U' over hem gezongen. Het was een teken van de oecumenische collegialiteit waar Piet Alofs zo veel waarde aan hechtte.

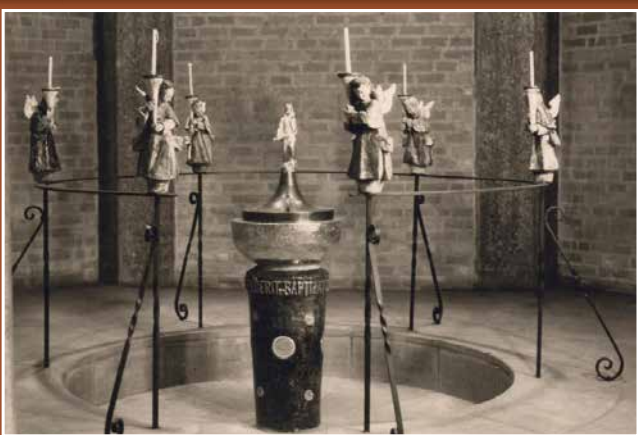
Matthé Bruijns, pastor in de Zaanstreek

Onbekende geschiedenis

Onbekende geschiedenis (63)

Dhr. Bart Oud te Den Helder vond in het fotoarchief van zijn oma een voor hem onbekende foto van een priesterwijding. Graag wil hij weten waar en wanneer deze foto genomen is. Een punt van herkenning kan zijn de tekst die achter het altaar is aangebracht: "Verbum caro factum est". Stuur uw reactie naar Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via:

>> ftwisk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Onbekende geschiedenis (62)

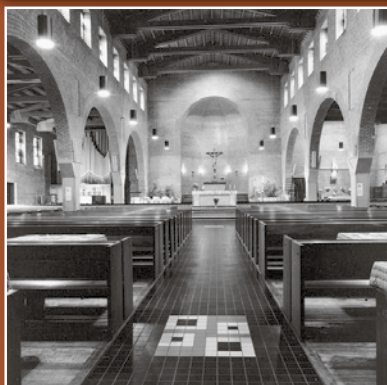
Naar aanleiding van de door dhr. Hans Rombouts te Amsterdam ingezonden foto uit het archief van de kunstenaar Gérard Héman (1914-1992), met daarop een afbeelding van een doopvont, reageerde als eerste dhr. Herman van Bemmelen uit Uithoorn. Hij vertelde dat het kerkgebouw van Sint Jan de Doper een doopvont heeft met eenzelfde vorm, maar de maker hiervan is hem onbekend. De juiste oplossing kwam van dhr. Peter Huijmans, eveneens uit Uithoorn, die wist te melden dat de doopvont stond in de Sint Josephkerk op de hoek van de Eric de Roodestraat en de Robert Scottstraat te Amsterdam-West. Deze kerk werd ingewijd door de deken van Amsterdam, Mgr. G.P.J. van der Burg, op 2 september

1951. De doopvont werd geplaatst in 1960. Het kerkgebouw werd aan de eredienst onttrokken op 5 augustus 1990.

Onbekende geschiedenis (61)

Er kwamen toch nog twee reacties op de door dhr. Meindert de Boer uit Blokker ingezonden foto van een misdienaaruitje, van de parochie H. Martinus uit Bovenkarspel d.d. 2 juli 1919. Allereerst bevestigde mw. Lia Ruiters-Schrickx dat de meest linkse jongen op de foto inderdaad haar oom Piet Botman is. Hij is geboren in 1910 in Bovenkarspel en overleed in 1986 op 76-jarige leeftijd. De

tweede reactie kwam van mw. Ligthart uit Bovenkarspel die in de jongen tweede van links voor haar heeroom Gerrit Visser herkent. Hij werd geboren in Bovenkarspel in 1912, werd Pater Redemptorist, en overleed op jonge leeftijd in 1954.

Onbekende geschiedenis (60)

Intussen is ook de kerk bekend waar het ziekentriduüm op de door mw. Yvonne de Weerdt-Souverein uit Alkmaar aangeleverde foto's werd gehouden. Het is het kerkgebouw van de parochie "Onze Lieve Vrouw van Zeven Smarten" op de hoek van de Aalbersestraat en de Sam van Houtenstraat in Amsterdam-West (Geuzeveld). Deze kerk is in 1993 onttrokken aan de eredienst.

P.S. Heeft ook u een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, pater of zuster en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.